

ΚΡΟΥΣΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Κόνιτσα.

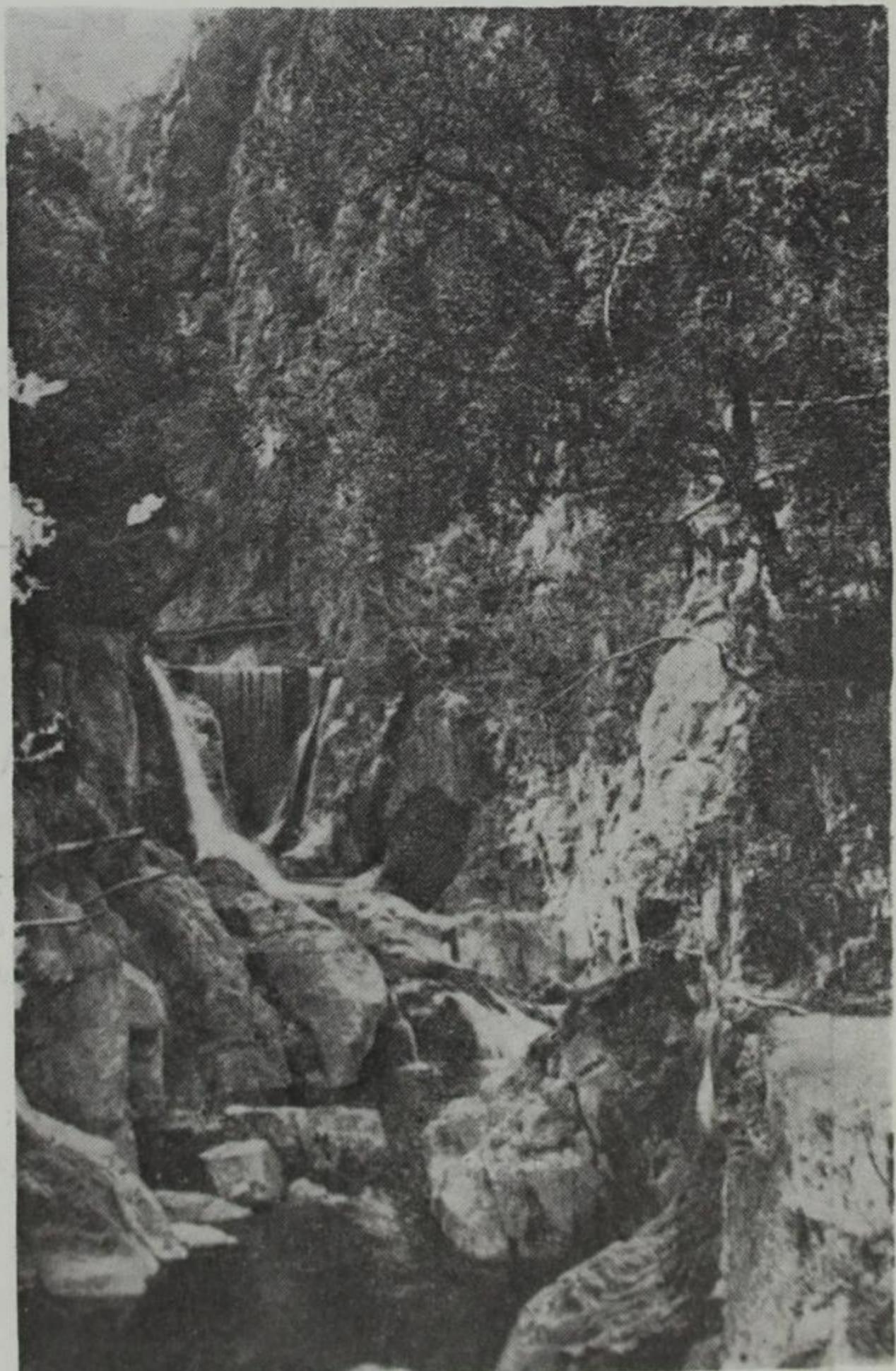
ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΜΑΐΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1970

'Αρ. 97 - 98. "Έτος Θ"

"ΚΩΝΙΤΣΑ"
ΙΗΝΤΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΒΥΣΣΗΣ & ΚΑΪΡΗ 2
ΑΘΗΝΑΙ

KONITSA

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΣ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 53, Ἀθῆναι

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καίρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής: ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. Ἀθανασίου, Ἀριστοφάνους 9 — Περιστέρι

Ἀνταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Ἀντιπρόπος ἐν Ἰωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, ὁδὸς Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ιατρός, ὁδὸς Ἰκτίνου 4, τηλ. 78.949

Ἐμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. Ἀλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

Ἀλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ Ἀγίας Ζώνης 48 — Ἀθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΟΥ	:	Καταρράκτες Στομίου
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	:	Ὑποδείξεις ὄρθοῦ προσανατολισμοῦ
ΓΙΑΝ. ΛΥΜ.	:	Παζαριοῦ ἀνατομὴ
ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	:	Βούρμπιανη
Β. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ	:	Ἡ φλογέρα
Ν. ΡΕΜΠΕΛΗ	:	Νεκρολογία: Νίκος Οίκονόμου
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας	:	Νέα ἀπ' τὴν Πατρίδα

‘Υποδείξεις ὄρδοῦ προσανατολισμοῦ

’Απὸ ἄρθρο δημοσιευμένῳ σὲ ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα τοῦ κ. ’Ανδρέα ’Αλεξανδροπούλου ποὺ περιλαμβάνει καὶ συνέντευξη μὲ τὸν ἀρχιτέκτονα καὶ ζωγράφο κ. Μιχάλη Δωρῆ, καταχωροῦμε ἐδῶ ὡρισμένα ἀποσπάσματα, χρήσιμα σὰν ὑποδείξεις πρὸς τοὺς τοπικοὺς τῆς ἐπαρχίας μας ἀρμοδίους, γιὰ τὴν προσοχὴν ποὺ πρέπει νὰ δεῖξουν στὰ μνημεῖα τοῦ Παραδοσιακοῦ μας πολιτισμοῦ, ὅπως εἶναι παλιὰ ἀρχοντικά, ’Εκκλησίες, Παζάρι τῆς Κόνιτσας, ὑπαίθριες βρύσες, τὰ ὅποια μὲ τὶς ἐπεμβάσεις τῶν συγχρόνων ἀλλοιώνονται, παριστρέφονται καὶ χάνουν τὸν δικό τους χαρακτῆρα, ὅπως ἔγινε π.χ. μὲ τὸν ’Ιερὸ Ναὸ τοῦ ’Αγίου Νικολάου τῆς Κονίτσης, ποὺ τοῦ ἀφήρεσαν τὶς παραδοσιακές πλάκες τοῦ δαπέδου καὶ τὶς ἀντικατέστησαν μὲ σύγχρονο τσιμέντο μωσαϊκό...

Σὲ λίγες μέρες θὰ δημοπρατηθῇ στὴν Πάτρα ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου.

Σήμερα περισσότερο ἀπὸ ποτὲ ἄλλοτε, οἱ ’Ελληνες ἔχουμε τόση ἀνάγκη ἀπὸ Μνήμη ἱστορικὴ καὶ ἀναδρομὴ στὶς πηγὲς τῆς Διδαχῆς, γιὰ παραδειγματισμό. Η ἐλληνικὴ παράδοση, πνεῦμα ἀδέσμευτο καὶ ἡρωϊκό, πνεῦμα μεγαλόπρεπο, πρέπει νὰ πλημμυρίσῃ τὶς καρδιές μας. ’Ωρα Μνήμης γιὰ ὅλους, μνήμης ποὺ μπορεῖ ν’ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὶς πόλεις καὶ τὰ μνημεῖα.

Πρόκειται γιὰ ἔργο ἴδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ποὺ χτίστηκε στὰ τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνα ἀπὸ τὸν περίφημο Τοίλλερ, διαπρεπῆ ξένο ἀρχιτέκτονα, ποὺ δούλευε πολὺ στὴν ’Ελλάδα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐφαρμόζοντας τὸ πνεῦμα τῆς νεοκλασικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Τὸ κτίριο, παρ’ ὅλες τὶς ἐπὶ 100 χρόνια ταλαιπωρίες καὶ παραμορφώσεις του, διατηρεῖ ἀκόμη καὶ σήμερα μορφολογικὰ στοιχεῖα τῆς πρωτοτυπίας του.

Ο μνημειακός του χαρακτῆρας ἀ-

νάγκασε τόσο τὸν Δῆμο, ὃσο καὶ τὸ διοικητικὸ συμβούλιο τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου νὰ ἀποφασίσουν νὰ ἐπαναφέρουν τὸ κτίριο στὴν ἀρχικὴ του μορφή.

”Ετοι, τώρα, τὸ σχεδὸν ἀναξιοποίητο κτίριο θὰ μεταμορφωθῇ σὲ ζωντανὸ στοιχεῖο τῆς πόλεως.

Τὰ μνημεῖα, μὲ τὴν πλατειὰ ἔννοια τοῦ ὄρου, ἀποτελοῦν τὴν ζωντανὴ ἱστορία ποὺ πρέπει νὰ διατηρῆται ἀναλλοίωτη πάντα, ὥστε ἡ πορεία τῆς πόλεως νὰ εἶναι συνεχής, εἰλικρινὴς καὶ ἀδιάσπαστη. ’Απὸ τὴν περίπτωση τῆς Πάτρας βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἀναγνωρίζοντας τὴν ἀνάγκη τῆς συνεχείας, οἱ μνημειακοὶ χῶροι πρέπει ν’ ἀποτελοῦν «σημεῖα στηρίζεως» γιὰ τοὺς σύγχρονους ἀρχιτέκτονες καὶ πολεοδόμους. Τὸ παραδοσιακὸ δὲν πρέπει νὰ στέκη σὰν μουσειακὸ καὶ μόνο ἔκθεμα. Πρέπει νὰ ἐντάσσεται στὸ σύνολο. Νὰ γίνεται δυναμικὸ στοιχεῖο ποὺ θὰ δένῃ τὸ παρελθόν μὲ τὸ παρὸν καὶ θ’ ἀποτελῆ ὁδηγὸ γιὰ τὸ μέλλον. ”Ετοι, ὅταν καὶ τὰ νέα ἔργα, ποὺ θὰ περιβάλλουν τὰ παλαιὰ ἢ ἀκόμη θὰ ἀποτελοῦν σαφεῖς ἐπεκτάσεις τους, εἶναι εἰλικρινῆς καὶ συνεπῆ, τότε δὲν ἀντιδικοῦν μὲ τὴν παράδοση, ἀλλὰ συνταιριάζουν καὶ ἀλληλοσυμπληρώνονται.

”Απὸ τοὺς ἱστρικοὺς χρόνους ὡς τὸν 19ο αἰῶνα βρίσκεις παντοῦ στὴν ἐλληνικὴ γῆ ὑπολείμματα λαμπρά, ποὺ σὲ συγκλονίζουν ἀν μάλιστα τύχη καὶ σκεφθῆς, ἀν τύχη καὶ κάνης συγκρίσεις ἀνάμεσα Παρελθόν καὶ Παρόν, ἀνάμεσα Προγόνους κι’ Ἐπιγόνους αὐτῆς τῆς χώρας.

”Απ’ αὐτά, ἀν τὰ ἀρχαῖα καὶ βυζαντινὰ ἔχουν ἀμυδρὲς ἐλπίδες νὰ βροῦν στοργὴ ἀπὸ τὴν Πολιτεία, τὰ νεώτερα δὲν ἔχουν καμία. Υπάρχουν ἀκόμα πόλεις ποὺ κρατᾶνε εἴτε στὸ σύνολό τους εἴτε σὲ τμῆμα τους τὸ παλιό, παραδοσιακὸ χαρακτῆρα τους. Σκέ-

Παζαριού ἀνατομή

(Συσχετισμὸς σὲ παρένθεση)

ΙΗ'

Καὶ στὰ χρόνια τοῦτα, ἡ γῆ τῶν κάμπων ἔξακολουθὴ νὰ βρίσκεται στὰ χέρια τῶν μεγάλων φεουδαρχῶν.

Οἱ σέρβοι τοῦ Στεφάνου Ντουσάν, ἐφαρμόζοντας τὸν περίφημο Κώδικά του, σπουδαῖο μνημεῖο τοῦ μεσαιωνικοῦ δικαίου, ἀφησαν τὰ πράγματα ὅπως εἶχαν καὶ πρηγούμενα. Μόνο, ποὺ ἄλλαξαν τὰ πρόσωπα, τοὺς γαιοκτήμονες...

φτομαι, λοιπόν, ὅτι μὲ τὴν ἀξιοποίησί τους θᾶταν δυνατὸν νὰ γίνη διπλῆ ἀνάπτυξι καὶ νὰ δημιουργήσουμε προϋποθέσεις τουριστικῆς προβολῆς.

— "Ἄς δοῦμε καὶ μὰ περίπτωσι, χαρακτηριστικὴ γιὰ πολλές πόλεις μας. Τὸ Ρέθυμνο, τρίτη σὲ μέγεθος πόλι τῆς Κρήτης, παρ' ὅλη τὴν μακραίωνα πολιτιστικὴ της παράδοσι, βρίσκεται σήμερα σὲ μειονεκτικὴ θέσι, σὲ σύγκρισι μὲ τὰ Χανιά, τὸ Ἡράκλειο καὶ τὸν Ἀγιο Νικόλαο. Τοῦτο, γιατὶ ἡ περιοχὴ αὐτὴ στερεῖται σημαντικῶν μινωϊκῶν μνημείων, πρᾶγμα ποὺ θεωρεῖται βασικὸ μειονέκτημα γιὰ τουριστικὴ ἀνάπτυξι. Τὸ Ρέθυμνο ὅμως ἔχει τὴ μοναδικὸ προνόμιο νὰ διατηρῇ σὲ πολὺ καλὴ κατάστασι τὸ μεσαιωνικὸ του κάστρο, κι' ἔνα μεγάλο τμῆμα τῆς μεσαιωνικῆς του πόλης. Ἀν καὶ τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα προστατευθοῦν καὶ προβληθοῦν, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ βρεθῆ μόνο ἡ ἰσορροπία ἀπέναντι σὲ πλούσιες μὲ ἀρχαῖα γειτονικές του πόλεις, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀνατραπῇ ἵσως ὑπὲρ τὸ Ρεθύμνου... γιατὶ ἡ παλιὰ γειτονιὰ του θὰ παραμείνῃ ζωντανὸ στοιχεῖο ἀνάπτυξης, μοναδικὸ πλεονέκτημα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ προσφέρουν οἱ μουσιακὰ διατηρημένες περιοχὲς Κνωσσοῦ, Φαιστοῦ κλπ.

Θέλω νὰ τονίσω ὅτι τὸ Ρέθυμνο καὶ πάμπολλες πόλεις σὰν αὐτό, μὲ διατηρημένες περιοχὲς παραδοσιακοῦ

Οἱ μεγάλες ἴδιοκτησίες χωρίζονται σὲ «Πρόνοιες», ποὺ εἶχαν σὰν κύριο χαρακτηριστικό τὴν προσωπικὴ κατοχή—νομὴ μὲ ἀντάλλαγμα τὴν παροχὴ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ σὲ Μπαστίνες (Μπάστινες τὶς ἔλεγαν στὴν Ἡπειρο), ποὺ διακρίνονταν γιὰ τὴν κληρονομικὴ κυριότητα.

Τὸ δίκαιο στὸν Κώδικα τοῦ Στέφανου Ντουσάν, ἥταν ἄκρως λεπτομερειακὸ στὴ δι-

χαρακτῆρα, ἔχουν δυνατότητες ἀναπτύξεως περισσότερες ἀπὸ ὅ,τι φανταζόμαστε.

Στὴν κατηγορία αὐτή ἀνήκουν τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, τὰ χωριά τῆς Ἡπείρου καὶ ἄλλα.

Οἱ φυσικοὶ φορεῖς γιὰ τὴ διάσωση τῶν μνημείων καὶ τὴν διαμόρφωση τῶν ἀρχαιολογικῶν καὶ μνημειακῶν χώρων, ποὺ βρίσκονται μέσα στὰ πλαίσια τῶν οἰκισμῶν, εἶναι ἀσφαλῶς οἱ ὁργανισμοὶ τοπικῆς ἀνάπτυξης (δῆμοι, ὁργανισμοὶ ἢ ἴδιωτες).

Ἐφ' ὅσον ἔχουμε ἀποφασίσει νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε τὴν πνευματικὴ μας κληρονομιὰ ἃς τὸ κάνουμε τούλαχιστο μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο. Ἐφόσον τὰ μνημεῖα μας ἔχουν γίνει πηγὴ πλουτισμοῦ ἃς τὰ συντηρίσουμε κι' ἀξιοποίησουμε γι' αὐτὸ ἔστω τὸν λόγο, ἀφοῦ δὲν μποροῦμε νὰ βροῦμε κάποιο ἄλλο. Τὸ γεγονὸς ὅμως εἶναι ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ νοιώθουμε καθόλου ὑπερήφανοι γιὰ τὸν τρόπο ποὺ διαχειρίζομαστε αὐτὴ τὴν περίφημη κληρονομιά μας. Ἡ ἐγκατάλειψί της ἀπ' τὴ μὰ σὰν παράγοντα πνευματικῆς παρακαταθήκης καὶ ἡ ἐμπορικοποίησή της ἀπ' τὴν ἄλλη, δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νάμαστε ὑπερήφανοι. Τὸ μόνο παρήγορο εἶναι ὅτι αὐτοὶ ποὺ θάρθουν θάχουν πολλὰ νὰ μᾶς προσάψουν, τόσα πολλά, ποὺ αὐτὸ θᾶναι ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰ λιγώτερο δύσυνηρά».

ατύπωση τῶν δικαιωμάτων τοῦ μπαστινικοῦ στρώματος τῶν φεουδαρχῶν καὶ τῶν ἀντιστοίχων ύποχρεώσεων τῶν προσκολλημένων στὶς μπάσινες ἄγροτῶν—μερόπη.

Στὸν Κώδικα τοῦτο καθιερώνονταν πέραν ἀπ' τὶς τὶς ἀτομικὲς ποινὲς γιὰ τὶς παραβάσεις του κι' ἡ ὁ μαδικὴ εὔθυνη τοῦ χωριοῦ, στὸ δποῖο ἀνήκει ὁ παραβάτης —μερόπη.

Οἱ Φράγγοι δεσπότες, ὁ Ἰζαοῦ Μπουαντελμόντε κι' ἀργότερα ὁ Κάρολος Τόκκος, δὲν μετάβαλλαν τὸ σύστημα ἰδιοκτησίας στὴν περιοχή. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι στὶς περισσότερες περιπτώσεις, οὕτε καὶ τὰ πρόσωπα τῶν γαιοκτημόνων, πούχαν ἐπιβάλλει οἱ Σέρβοι δὲν μετακίνησαν. "Εμειναν ἔτσι τὰ πράγματα. "Ισαμε ποὺ ἥρθαν οἱ Τούρκοι.

Στὰ 1395, θάψανε οἱ γιαννιώτες «ἐν ἀθυμίᾳ καὶ θρήνοις πολλοῖς καὶ γοερεῖς» τὴν Καλὴ κι' Εύσεβεστατη Μαρία—Δούκαινα, τὴν Παλαιολογίνα, ποὺ «ἐν μετανοίᾳ καὶ ἔξομολογήσει θερμοῖς δακρύοις ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο». Κι' ἔκλαιγαν οἱ ἄρχοντες Γιαννιώτες ποὺ δὲν τοὺς χάλαγε χατῆρι ἢ μακαρίτισσα. "Εκλαιγαν κι' οἱ ἀρχόμενοι. "Εκλαιγαν οἱ πλούσιοι. "Εκλαιγαν κι' οἱ φτωχοί... «Πολλὰ δὲ θρηνήσας καὶ πενθήσας ὁ ταύτης σύνευνος Ἰζαοῦ, καὶ ἐκτελέσας τὰς πενθίμους ἡμέρας ἀξίως, μετὰ χρόνου ἐνὸς παραδρομῆν... ἡναγκάζετο παρὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχιερέως εἰς τὰ πρὸς σύστασιν καὶ εἰρήνην τοῦ τόπου» καὶ παντρεύεται τὴν Εἰρήνη θυγατέρα τοῦ Γκίνου Μπούα Σπάτα.

«Καὶ μετ' αὐτὴν ἐποίησε καὶ μίαν θυγατέρα» «τὴν αὐθεντοπούλα μας τὴν Κυρὰ Μανταλένα, ποὺ ἐγκρεμίστηκε ἐκ τὸν γουλὰν ἐπάνω», στὰ 1402, μαζὶ μὲ τὴν Καυσοκαββαδίνα, τὴν μέρα τῶν Θεοφανείων.

Παρ' ὅλο τὸ συμπεθεριό, οἱ Αρβανίτες, εἶχαν βαλθῆ νὰ πάρουν ὅλα τὰ κάστρα τῆς Ηπείρου... τὰ Γιάννενα, τὴν Κόνιτσα, καὶ δὲν σταμάτησαν τὸν πόλεμο. Διάλυσαν τοὺς Τούρκους τοῦ Γαζῆ Βρενόζ, κοντὰ στὸ Δρίσκο. Αίχμαλώτισαν κοντὰ στὸ Αργυρόκαστρο κι' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Δεσπότη Ἰζαοῦ.

"Αναστατώθηκαν οἱ Φλωρεντινοὶ ἄρχοντες, σὰν τὸ μαθαν. Πόνταραν στὸν Ἰζαοῦ τὸν

πατριώτη τους, ὃσο πόνταραν καὶ στὸν Ἀκιεγιάλι, πούταν τότε ἄρχοντας τῆς Αθήνας. Καὶ στὸν Λεονάρδο Τόκκο, πούταν ἄρχοντας τῆς Κεφαλλονιάς, τῆς Ζακύνθου καὶ τῆς Λευκάδας. Καὶ στέλνουν δέκα χιλιάδες φλουριὰ στὸ Γκίνο Μπούα Σπάτα πεθερὸ τοῦ Ἰζαοῦ γιὰ νὰ τὸν λεφτερώσουν. Περίεργος στ' ἀλήθεια πεθερὸς καὶ τοῦτος, ποὺ παίρνει λίτρα, ἀντὶ νὰ δόσῃ γιὰ νὰ λεφτερώσῃ τὸ γαμπρό του!

...«'Αποτρόπαιον παράδειγμα εἶναι ἡ ἀπώλεια γνωρίμων ἀνδρῶν ἔνεκεν τῆς ἀπιστίας οἰκείων καὶ ἡ ἐκ τῆς προδοσίας ἀθλιωτάτη αίχμαλωσία τῶν περὶ τὰ τοῦ πολέμου διαβοήτων...». λένε στὸ γράμμα τους.

—★—

Σὰν πέθανε ὁ Γκίνο Μπούα Σπάτας, στὴν "Αρτα τῶν Αρβανιτῶν σκοτεινιάζει ὁ ούρανός. 'Ο Βογκόης Ζάρνταρης, (χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τῆς «φυλετικῆς σαλάτας», πούχε γίνει στὰ παράλια τῆς Ηπείρου, ἄρχοντας τοῦ Φαναριοῦ καὶ τῆς Πάργας, Σερβορβανίτοβουλγαροβλάχος, ὅπως τὸν χαρακτηρίζουν τὰ Χρονικὰ) μπαίνει στὴν "Αρτα καὶ «τὸ Μουρίκη Σγούρο... (διάδοχο τοῦ Γκίνου Σπάτα)... ἐκδιώκει ἀπὸ τὴν "Αρτα... καὶ τοὺς τοπικοὺς τῶν ἐντίμων εἰς ἔξορίαν ἐξέπεμψεν...».

Στὰ 1411 «μηνὶ Φεβρουαρίῳ καὶ ἡμέρᾳ Παρασκευή ὁ δεσπότης, Ιζαοῦ, τῷ θανάτῳ ὑπέπεσεν καὶ εἰς ἡμέρας (20) (η) ἐξωρίσθη ἡ βασίλισσα μετὰ τῶν παιδιῶν αὐτῆς...».

Φαίνεται πὼς ἡτανε κακόγνωμη τούτη ἡ Εύδοκία τοῦ Γκιούργκη τρίτη γυναίκα τοῦ Ιζαοῦ.

«Καὶ θαυμαστὸν τὸ ἔχω... τὸ πῶς (οἱ Γιαννιώτες) δὲν τὴν ἐγκρέμισαν ἐκ τὸν γουλάν».

Στὰ 1411 «μηνὶ Απριλίῳ α' εἰσῆλθον εἰς τὰ Ιωάννινα ὁ πανυψηλότατος ἐκλαμπρότατος αὐθέντης κύρ Κάρουλας ὁ Δοὺξ (ὁ Τόκκος) ἀνὴρ δραστήριος καὶ τὰ πάντα λαμπρός, ἔργω καὶ λόγω κοσμούμενος καὶ τῷ κάλλει συμνυνόμενος...».

Εἶπαν τοῦτα τὰ μέρη, πὼς ἡσύχασαν γιὰ παντοτεινά. Γιατὶ δὲ Κάρολος Τόκκος καὶ καλόγνωμος ἦταν καὶ φήμη εἶχε γενναίου πολεμιστῆ. Προτου φτάση στὰ Γιάννενα, εἶχε κι' δλας πάρει «τὴν ἀφεντίαν τὴν ἡμισυ τῶν Σπαταίων». Δεσπότης πιά, ἐνίσχυσε τὰ κάτρα μὲ φράγκικο στρατό. "Εβαλε σὲ τα-

ξη τὸν τόπο. "Ετσι, ἔδωσε μιὰ καὶ ξεκαθάρισε τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ἀπ' τὶς ἐπικίνδυνες, κακότροπες, σκληρὲς κι' ἀκοινώνητες πολεμικὲς φάρες τῶν Ἀρβανιτῶν. Στὴν Αίτωλοακαρνανία, στὴν Ἀρτα καὶ στοὺς Ρωγούς. Πῆραν τὰ μάτια τους κι' ἐκεῖνοι κι' ἔφυγαν. Δὲν ἔμεινε στὰ μέρη κεῖνα μήτε σπόρος ἀπὸ δαύτους. "Αλλοι τράβηξαν γιὰ τὴν Ἀττική. Κι' ἄλλοι πέρασαν τὸν Ἰσθμὸ καὶ κατέβηκαν στὸ Μωριά. Πρόθυμοι νὰ προσφέρουν τὶς ύπηρεσίες τοῦ «στρατιώτη» στοὺς δυνατοὺς τοῦ τόπου, μ' ἐλάχιστα ἀνταλλάγματα.

Στὴν Πελοπόννησο προνοιάστηκαν ἀπὸ τὸν Θόδωρο Παλαιολόγο, δεσπότη τοῦ Μορέως, στὴ Μπαρδούνα καὶ τὸ Γεράκι γιὰ φύλαξη τοῦ Μυστρᾶ...

«Φθάνουν, λέει, οἱ Ἀρβανίτες, στὸν Ἰσθμὸ μὲ τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους καὶ κεῖ στήνουν τὶς σκηνές τους κι' ἀπλώνουν τὶς ἀνδρομίδες τους Δὲν ἐπιχειροῦν νὰ μποῦν μὲ τὸ ἄστε ντού α στὸ δεσποτάτο τοῦ Μορέως, ἀλλὰ οἱ ἕδιοι, ἀναγγέλουν τοὺς ἑαυτούς των στὸν ἄρχοντα τοῦ τόπου. Χωρὶς ν' ἀμελήσουν καθόλου, ἔτοιμάζουν μιὰ λαμπρὴ πρεσβεία ἀπὸ ἀρχηγούς, ποὺ ντημένοι μ' ἀρβανίτικη φορεσιὰ καὶ πλούσια δῶρα, ὅπως συνηθίζονταν κατὰ τὸ μεσαίωνα, τὴν στέλνουν στὸ Δεσπότη τοῦ Μορέως, γιὰ νὰ μάθουν πρῶτα—πρῶτα τί γνώμη εἶχε γι' αὐτούς. Τοῦ ἔξηγοῦν τί ἐπιθυμοῦν ἀφοῦ πάρουν τὴν ἄδειά του, νὰ μποῦν στὴ χώρα του καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν, κάνοντες ὅτι αὐτὸς διατάξει...».

"Αλλοι βρίσκουν ἀποκοῦμπι στὸν ἄρχοντα τοῦ Δυτικοῦ Μωριά τὸ Τζενοβέζο Κενταρίωνα Ζαχαρία. Καὶ προνοιάζονται στὸ Καλλέντζι, στὴ Γκέρμπιζη, στὸ Μαζαράκι, στὸ Μάνεσι, στὴ Μπούκουρα... Στὸ Καγκάδι, στὴ Κακαρούκα, στὴν Κόκλα, στὸ Κουρτέσι, στὸ Κριεκοῦδι, στὸ Λικούρεση, στὸ Αιόπεσι, στὸ Μπουζάκι, στὴ Μπάστα, στὸ Μπεντένι, στὸ Μπούρσι, στὸ Σοῦλι, στὰ Σπάτα, στὸ Χαϊκάλι..."

Στὴν Ἀττική, ὁ δούργας τῆς Ἀθήνας, Ἀντώνης Ἀτζεγιόλι τοὺς δέχεται μετὰ χαρᾶς. Νοιώθει τ' ἀνατολικὰ πλευρὰ του σὲ κίνδυνο ἀπὸ τοὺς Βενετσάνους τῆς Εὔβοιας. Καὶ προσπαθεῖ νὰ τὰ καλύψῃ μὲ τοὺς ἄγριους τούτους καβαλλάρηδες—πολεμιστές, παραχωρῶντας τους τ' ἀκαλλιέργητα χωράφια καὶ δυὸ χρόνια ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοὺς φόρους. Κάθε οἰκισμὸς ποὺ δημιουργεῖται τότε παίρνει

τόνομα τῆς ἀντίστοιχης ἀρβανίτικης φάρας. Σπάτα, Λιόπεσι, Μπογιάτι, Κιούρκα, Κερατιά, Μαλακάσα, Καπανδρίτι, Μαρκόπουλο...

Γνωστοὶ ἀπὸ παλιότερα στοὺς χώρους τούτους οἱ περιπλανώμενοι ἀρβανίτες. "Οταν οἱ Σέρβοι τοῦ Ντουσάν τοὺς ἔδιωξαν ἀπὸ τὴ Θεσσαλία, κι' ὁ Θωμᾶς Πρελιούμποβιτς ἀπὸ τὴν Ἡπειρο—μέσα τοῦ δέκατου τετάρτου αἰώνα—τοῦτοι χτύπησαν τὴν πόρτα τῶν Καταλάνων καὶ τῶν Ναυαραίων. Καὶ μὲ τὴν ἄδεια τοῦ Πέτρου τῆς Ἀραγωνίας ἐγκαταστάθηκαν στὴ Βοιωτία καὶ ἵτη Λοκρίδα.

Στοὺς Λιβανάτες, στὴν Τραγάνα, στὸ Μάζι, στὸ Προσκυνᾶ, στὸ Μαρτίνο, στὴ Μαλεσίνα, στὴ Λάρυμνα, στὰ παράλια τῆς Λιβαδόστρας, στὸ Κυριάκι, στὸ Ζερίκι, στὴ Ζαγορᾶ, στὰ Χώστια, στὴ Δόθραινα, στὴ Σάχου, στὸ Στροβίκι, ἀκόμα στὰ Λιόσια, στὸ Καματερό, στὴ Χασιά... τῆς Ἀττικῆς.

Τὴν ἕδια ἐποχή, ἄλλες φάρες εἶχαν προνοιάστη ἀπὸ τὸ Μανουήλ Κατακουζηνὸ καὶ τὸ Νέριο Ἀτζεγιόλι στὴ Δυτικὴ Πελοπόννησο καὶ στὰ παράλια τῆς Κορινθίας.

Οἱ Βενετοὶ ἀπ' τὸν Εύριπο, (τὴν Εὔβοια) τάζοντας δημόσια «όποιοδήποτε Ἀρβανίτες ἢ ἄλλο γένος, ποὺ δὲν εἶναι ὑπήκοοί μας θὰ ἥθελαν νὰ ἔλθουν μὲ ἄλογα νὰ κατοικήσουν στὸ νησὶ τοῦ Εύριπου... θὰ γίνουν δεκτοὶ καὶ θὰ εἶναι διαρκῶς ἐλεύθεροι κι' ἀπαλλαγένοι ἀπὸ κάθε ἐμπράγματη καὶ προσωπικὴ ἀγγαρεία. Θὰ δοθοῦν σ' αὐτοὺς ἐκεῖνα ἀπὸ τὰ ἀκαλλιέργητα, κτήματα τοῦ δημοσίου μας, ποὺ εἶναι κατάλληλα γιὰ καλλιέργεια, μὲ τὴ συμφωνία ὅμως ὅτι οἱ Ἀρβανίτες... θὰ ἔχουν τόσα ἄλογα, δσα θὰ εἶναι καὶ ἵτα κεφάλια τῶν ἀνδρῶν... δὲν θὰ φεύγουν ἀπὸ τὸ νησὶ καὶ θὰ πάνε σὲ κάθε μέρος ποὺ θὰ εἶναι ἀνάγκη γιὰ ὑπεράσπιση τοῦ νησιοῦ»...

...κατάφεραν νὰ τραβήξουν πολλοὺς ἀρβανίτες ἀπὸ τὴ Βοιωτία καὶ τὴν Λοκρίδα καὶ τοὺς ἐγκατάστησαν στὴν περιοχὴ τῆς Κάρυστος...

'Απ' αὐτοὺς τοὺς ἀρβανίτες τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρῆα, ἀργότερα, λίγο πρὶν τὸ Μοροζίνη (17ος αἰώνας) ἐπαιρναν οἱ Τούρκοι κι' ἔστελναν στὰ ἐρημωμένα νησιὰ τοῦ Αιγαίου—"Ανδρο, Τζιά, Κύθνο, Σκόπελο, Σάμο, "Υδρα, Σπέτσες...—προστάτες, ἐνάντια στοὺς πειρατές. Οἱ Ἀρβανίτες ὅμως τῆς Ἀθήνας μέσα, τοῦ Μενιδιοῦ, τῶν Κουκουβάουν, τῆς Αἴγινας, τοῦ Ἀγγιστριοῦ καὶ τῆς Κούλουρης, εἶχαν ἔρθει παλιότερα ἐδῶ (με-

τὰ τὸ 1571) ἀπ' τὸ Μωριά, στὰ χρόνια τοῦ Κιλίτζ Ούλούτζ 'Αλῆ, Καποδάμπαση τοῦ Αἰγαίου.

Κι' ἔτσι, στὴν Ἡπειρο, ὅσοι ἀρβανίτες ξέμειναν ρίζωσαν σὰν ἀγρότες Τσιάμηδες, Λιάμπηδες, Μαλακασσαῖοι, Μαζαρακαῖοι. Στὴ Βαγενετία. Στὶς Κοιλάδες τοῦ Ἀώου. Γύρω στὰ Μεσογέφυρα.

—★—

"Ἐφυγαν οἱ ἀρβανίτες. Σύχασεν δὲ τόπος....
...
«ὁ τόπος ὅλος ἄνοιξε, θάλασσα καὶ στεριά,
οἱ δρόμοι ἐκαθάρισαν, ἐπλάτυναν οἱ στράτες
ἐπλούτιναν οἱ ἄνθρωποι μικροί τε καὶ ἴμεγάλοι
χαίρονται καὶ ἀγάλονται καὶ τὸν Θεὸν δοξά-
(ζουν».

—★—

Δὲν βάσταξε ὅμως ἡ ὥμορφη τούτη ἐποχή. Τὰ σύννεφα ποὺ σκέπασαν τὰ Βαλκάνια, μὲ τὸν τούρκικο στρατό, ἦρθαν καὶ στὴν Ἡπειρο. Κι' ἡ μπόρα ξέσπασε πρῶτα στὴν Ἀρβανιτιά.

Πρῶτος ἔπεισε ὁ Γκίνο Ζενοβέζης στὸ Ἀργυρόκαστρο, τὸ 1418. Γενναῖος Ἀρβανίτης. "Ἀρχοντας τοῦ Ἀργυρόκαστρου... Καὶ τὸ μαντάτο σκόρπισε πανικό.

Οἱ ἄλλοι κεφαλάδες τοῦ τόπου, μὲ τὸ σιγοντάρισμα τῶν μπεχτασήδων δερβίσηδων, γιὰ νὰ κρατήσουν τ' ἀρχοντιλίκια τους, τὰ χτήματά τους καὶ τὰ σπίτια τους, βιάζονταν νὰ στείλουν καλωσωρίσματα στοὺς Τούρκους. Κι' ὅπου ἦταν στὸ χέρι τους, παράδιναν τὰ Κάστρα, δίχως πόλεμο. Οἱ φρουρὲς, ὅμως τῶν κάστρων πιστὲς στὸν Κάρολο, ὅλοι κι' ἀντιστέκονταν. Οἱ Τούρκοι δὲν ἦσαν βιαστικοί. "Εβλεπαν πὼς τὸ ρωμαϊκὸ εἶχε σαπίσῃ κι' ἔπεφτε. 'Αργὰ ἡ γρήγορα ὅλοι θὰ προσκυνοῦσαν.

Στὸ Κάστρο τῆς Κόνιτσας, ἡ φρουρά, κρατιόταν πάνω στοὺς βράχους, ἀμπαρωμένη. Περίμενε διαταγὲς ἀπὸ τὰ Γιάννινα. Οἱ ἄλλοι κονιτσιώτες, ὁ κεφαλάδες Μπέρκος, οἱ παζαριώτες εἶχαν διαχωρίσει τὴν θέση τους. 'Ο μπαμπᾶς κι' οἱ δερβίσηδες τοῦ Σουλτάν Τεκέ, εἶχαν μὲ τὸν τρόπο τους ἐπιβληθῆ καὶ προσδιόριζαν τὴν συμπεριφορὰ τῶν ντόπιων.

Κι' ὅταν ἦρθ' ἡ ὥρα δὲ λαὸς ὑποδέχθηκε θερμὰ τὰ τούρκικα στρατεύματα. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, κατάφερε νὰ πάρῃ καὶ προνόμοια. Γιὰ τὶς ἐκκλησιές του. Γιὰ τὰ χτήματά του. Γιὰ τὸ Παζαρόπουλο. Τὴν αὐτοδιοίκησή του. Κι' ἀκόμα γιὰ τὸ μασκάρεμα τὶς ἀποκρηές.

Τὸ ἕδιο ἔγινε καὶ ίστὰ Ζαγόρια, στοὺς Παπιγγινούς. Καὶ ίστὴν Καρίτσα...

—★—

Σὰν πέθανε ὁ Κάρολος Τόκκος, στὰ 1429 κι' ἐπακολούθησε ἡ φαγωμάρα τῶν διαδόχων του, ἡ φρουρὰ στὸ κάστρο τῆς Κόνιτσας, τῷριξε στὸ καλαμπαλίκι. Δὲν παρασκοτίζονταν γι' αὐτό. "Αφινε τὴ φύλαξή του σὲ μιὰ γυναῖκα, κι' αὐτὴ κατέβαινε γιὰ γλέντι στὴν Ἀγιὰ Βαρβάρα. "Ετσι δρῆκαν τὴν εὔκαιρία οἱ Τούρκοι καὶ τὸ πάτησαν. Λένε, πὼς ξεγέλασαν, «τὴν ἀπίθανη τούτη φρούρισσα» μὲ κάπιο μαντῆλι, δῆθεν τ' ἀρχηγοῦ καὶ τῆς ἀρπαξαν τὸ κάστρο. "Άλλοι πάλι τραγουδοῦν ἀκόμα στὸν καμβὰ τοῦ πανελλήνιου μύθου, τὸ Κάστρο τῆς Ὁριάς πιστεύοντας πὼς τοῦτο ἀναφέρεται στὸ Κάστρο μας.

«Τούρκοι τὸ τριγυρίζουν χρόνους δώδεκα δὲν μποροῦν νὰ τὸ πατήσουν, τὸ μυριόρημο Κι' ἐνα μικρὸ τουρκάκι ρωμιοπούλα γίνεται.

'Εγὼ θὰ τὸ πατήσω, τί μοῦ δίνετε.
Χίλια φλουριὰ στὴν τσέπη, κι' ἄλογο καλό.
Καὶ τὴν κυρὰ ἀπόχεις χάρις σου κι' αὐτή.
Πόρτα τὴν πόρτα παίρνει καὶ μυρολογεῖ
ἀνοίξτε μου τὴν θύρα κι' εἴμαι ὀρφανή.
Κι' εἴμαι ἀγκαστρωμένη καὶ στὸ μῆνα μου.
Σὰν ἄνοιξαν τὶς πόρτες χίλιοι μπήκανε
ἄλλοι στ' ἀσήμια, κι' ἄλλοι στὰ φλουριὰ
Καὶ τὸ μικρὸ κορίτσι, ἀπ' τὰ μαντέμια πέφτει
στοῦ μπίμπαση τὴν ἀγκαλιά...

Στὰ 1430 ὁ Σουλτάνος Μουράτ ὁ Βος γράφει στοὺς Γιαννιώτες διὰ χειρὸς Μιχαήλ Πύλη, «Γράφω σ' ἐσάς τοὺς Ἰωαννίτας καὶ σᾶς συμβουλεύω νὰ ἔλθετε θεληματικῶς νὰ μοῦ παραδόσετε τὸ κάστρο σας καὶ νὰ μὲ προσκυνήσετε διὰ βασιλέα σας διὰ νὰ μὴ μὲ κινήσετε εἰς θυμὸν μέγα καὶ ἔλθω ἐναντίον σας μὲ τὰ στρατεύματά μου...

...Καὶ ὅρκο ἀναμεταξὺ μας νὰ ποιήσωμε, ὅτι νὰ μὴν σᾶς ἔθγάλω ποτὲ ἀπὸ τὸ κάστρο σας καὶ ἐσεῖς πάλι νὰ μὴ φανῆτε ἐπίβουλοι καὶ τῆς βασιλείας μου ἀπειθεῖς πώποτε...

Λίγο ἀργότερα οἱ Γιαννιώτες Καστρινοὶ κεφαλάδες κι' ἀρχοντες εἶδαν κι' ἀπόειδαν. "Εσπασε ἡ ἀντοχή τους. "Αρχισαν τὰ τσακώματα τῶν διαδόχων τοῦ Κάρολου Τόκκου καὶ κατάλαβαν πὼς ἔμπαιναν σὲ καινούριες περιπέτειες. Γι' αὐτὸ παράδοσαν τὸ Κάστρο. Δέκα ὀκτὼ Τούρκοι ἦρθαν νὰ τὸ παραλάβουν κραδαίνοντας στὰ χέρια τους τὸν «'Ορισμὸ» τοῦ Σινᾶν Πασᾶ...

«...Καὶ δύνεσθαι σας τὸν Θεόν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ τὸν Προφήτην Μωάμεθ καὶ εἰς τὰ ἐπτά μουσάφια καὶ εἰς τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι τέσσερες χιλιάδες προφῆτες τοῦ Θεοῦ... καὶ εἰς τὸ σπαθί διπουζώνομαι, διτὶ νὰ μηδὲν ἔχετε κανένα φόβον, μήτε αἰχμαλωτισμόν, μήτε πιασμόν παιδίων, μήτε ἐκκλησίας νὰ χαλάσωμεν μήτε μασγίδι νὰ ποιήσωμεν, ἀλλὰ καὶ ιοὶ ἐκκλησίες σας νὰ σημαίνουν καθὼς ἔχουν συνήθειαν. 'Ο μητροπολίτης νὰ ἔχῃ τὴν κρίσιν του τὴν ρωμαϊκὴν καὶ δλα τὰ ἐκκλησιαστικά του δικαιώματα, οἱ ἀρχοντες δσοι ἔχουσι τιμάρια, πάλιν νὰ τὰ ἔχουσι, τὰ γονικά τους, τὰ ὑποστατικά τους καὶ τὰ πράγματα τους δλα νὰ τὰ ἔχουν χωρὶς τίνος λόγον...»...

Στὸ βάθος, δλοι οἱ γραικοί, δὲν πίστευαν πῶς οἱ Τούρκοι θάμεναν γιὰ πάντα. "Οσο ή Πόλη βάσταγε, τόσο κι' οἱ ἐλπίδες κανενὸς δὲν ἔσθηναν. Σύννεφο εἶναι, ἔλεγαν καὶ ιθὰ περάση. Τόσα καὶ τόσα πέρασαν... ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπο..."

Δὲν εἶχε δμως φύγη ἀκόμα ή γεννιά, κείνων ποὺ παράδοσαν τὰ κάστρα. Κι' ἔφτασε ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ τὸ κρύο μήνυμα, ποὺ σκόρπισε παντοῦ μούδιασμα θανάτου:

'Η πόλις ἔαλω...

«Αὔτες τὶς μέρες διάβαζα δημοτικὰ τραγιὰ τὰθλα τῶν κλεφτῶν καὶ τοὺς πολέμους Πράγματα συμπαθητικά, δικά μας, Γραικοί (κικὰ Διάβαζα καὶ τὰ πένθιμα γιὰ τὸν χαμὸ τῆς Πόλης...

«Κάψτε παπάδες τὰ χαρτιὰ καὶ κλεῖστε τὰ πῆραν τὴν Πόλη, πῆραν την, πῆραν τὴν Σαλονίκη... "Ομως ἀπ' τ' ἄλλα πιὸ πολὺ μ' ἄγγιξε τὸ Τραπεζούντιον, μὲ τὴν παράξενή του καὶ μὲ τὴν λύπη τῶν Γραικῶν τῶν μακρυνῶν (ἔκείνων ποὺ ἴσως δλο πίστευαν ποὺ θὰ σωθοῦν ἀκόμη. Μὰ ἀλοίμονο μοιραίον πουλὶ «ἀπαὶ τὴν Πόλην μὲ στὸ «φτερούλιν ἀθε χαρτὶν περιγραμένον

κι' ούδὲ στὴν ἄμπελον κονεὺ μηδὲ στὸ περιβόλι ἐπῆγεν καὶ ἐκόνεψεν στοῦ κυπαρίσ' τὴν ρίζαν» Οι ἀρχιερεῖς δὲν δύνανται (ἢ δὲν θέλουν) νὰ (διαβάσουν «Χέρας υἱὸς Γιαννίκας ἐν» αὐτὸς τὸ παίρνει (τὸ χαρτί, καὶ τὸ διαβάζει κι' δλοφύρεται. «Σίτ' ἀναγνώθ' σίτ' ἀνακλαίγ' σίτ' ἀνακρούγ' (τὴν κάρδιαν Ν' ἀοιλλῆ ἐμᾶς, νὰ βαΐ ἐμᾶς, ή Ρωμανία (πάρθεν).

—★—

Μὲ τοὺς Τούρκους τὰ πράγματα μπῆκαν σὲ κάποιο δρόμο. Αύστηροὶ καὶ μονόχνωτοι οἱ πιονιέρηδες τῆς τούρκικης κατάχτησης καίγονταν ἀπὸ τὸν ίερὸ ζῆλο τοῦ ἀνένδοτου.

Οἱ μπεχτασίδικοι τεκέδες, πούχαν προηγηθῆ σ' δλη τούτη τὴν περιοχή, δούλεψαν γι' αὐτοὺς μ' ἐπιμονή, ἐπιμέλεια κι' ἀγάπη. 'Εξαφάνισαν τὶς τριβές. Καὶ μαλάκωσαν τὶς ἀντιθέσεις μὲ τοὺς ντόπιους. "Οχι βέβαια πὼς ἔλλειψαν κι' ἐδῶ οἱ ἀκρότητες, δπωσδήποτε δμως οἱ μπεχτασῆδες τοῦτοι, βοήθησαν τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν ἀγνότητα τοῦ στρατοῦ νὰ μὴ παραπλανηθῆ ἀπ' δσους ψάρευαν στὰ θωλά.

Οἱ ντόπιοι βρῆκαν τὴν ἡσυχία τους.

Ξαναγύρισαν στὰ χωριά τους. Ξαναμπήκαν στὰ μαγαζιά τους. Ξαναδούλεψαν τ' ἀργαστήρια τους.

'Η κοινωνικὴ δομὴ δὲν ἄλλαξε δμως σέ τίποτα. Οἱ ἀρχοντάδες Χριστιανοὶ ἔμειναν ἀρχοντάδες στὸν τόπο τους. Κράτησαν τὰ δπλα τους, τὰ πόστα τους καὶ τὰ χτήματά τους. "Εσκυψαν βέβαια τὸ κεφάλι. Βολεύτηκαν. Κι' ἔγιναν σπαῆδες τῶν Τούρκων. Φοροεισπράχτορες.

«... καὶ ἐσυμφώνησαν δποῦ οἱ στρατιωτικοὶ αὐτοὶ ἄνδρες νὰ ἔχουν δλα τὰ προνόμοια, δσα εἶχον εὶς τὸν καιρὸν τῶν δεσποτῶν Χριστιανῶν, νὰ ἔχουν τὰ τιμάρια τους, νὰ παίρνουν τὸ δὲκατό, ώς τὸ ἐπταίρναν καὶ τὰ συμφωνήμένα καὶ συνθισμένα ἀπ' τὰ τιμάρια τους καὶ εἰς κάθε καιρὸν διπουζώνομαι δητὸν ἔχει πόλεμον δ Σουλτάνος νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν δούλεψίν του εἰς τὸν πόλεμον. Κι' ἔτσι πήγαιναν σ' δλους τοὺς πολέμους δυὸ σχεδὸν αἰώνες...».

«... Εχοντας στὸ μπαϊράκι τους, τὴν εἰκόνα τοῦ 'Αηγιώργη...

Έκει ποὺ οἱ ἀρχοντάδες ἦταν δημοταράκτες, ἢ δὲν ὑπῆρχαν ἀρχοντάδες, οἱ Τοῦρκοι ἔστειλαν δικούς τους σπαχήδες, ποὺ «μοίραζαν τὰ χτήματα ἀναλόγως εἰς κάθε οίκογένεια, μετροῦσαν σὲ κάθε χωριὸ τοὺς καπνοὺς κι' ἔστελναν σημείωμα στὸ Σουλτάνο, στὴν Πόλη, ὁ ὅποιος κατέγραφε σὲ μεγάλῃ πλάκᾳ ...» Κι' ἔβαλε κοινὸ φόρο γιὰ ὅλους: Τὴν Τζέζα Κάθε καπνὸς—κάθε σπίτι κι' ἀπὸ σαράντα ώς πενήντα ἄσπρα...

Συμβιβασμοί. Καὶ βολέματα. Φυσικὰ κι' ἀνθρώπινα, σ' αὐτοὺς τοὺς ἀκραίους χώρους ποὺ σ' ὅλα τοῦτα τὰ χρόνια δὲν εἶδαν ἡλιού πρόσωπο, ποὺ πέρναγαν στιγμὲς ὥκεάνειας ἀγωνίας μέσα σ' ἐνα τέλμα μιᾶς συντελειακῆς διοκητικῆς ἀπορρύθμισης τοῦ Βυζαντίου... «Ἐρμαιοὶ κάθε ἀρματωμένου. Θύματα κάθε συμβιβασμοῦ, τῶν ντόπιων αὐθεντῶν, μὲ τοὺς λογῆς λογῆς «ἀβασίλευτους». «Ἐβλεπαν τὴν Πόλη, θωλὴ κι' ἀπόμακρη μεσ' τὸ θρύλο, σκιὰ δνείρου, Μῦθο ἀλλοτριωμένο. Χωρὶς καμμιὰ οὔσια.

«Ισως μιὰ κάποια ποιότητα γιὰ τὰ ἐμπορεύματα.

«Ισως μιὰ κάποια γοητεία γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

«Ισως ἀκόμα μιὰ κάποια φυγή στὶς τραγικὲς ἐγκόσμιες ὁρες. 'Αλλὰ τίποτ' ἄλλο. Ούσια καμμιά...

«Διότι καὶ τὴμεῖς οἱ ἀμαρτωλοὶ ἐκ τῆς 'Αγίας Κωνσταντίνουπόλεως πεφύκαμεν».... Πόσο μακριὰ μᾶς στέλνει ἀλήθεια τοῦτο τὸ «πεφύκαμεν». Δὲν εἶναι ἡ ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὸ θέμα τῆς Λιβύσδας — ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν Κλεισούρα τῆς Πρεμετῆς καὶ τὰ βουνὰ τοῦ Παπίγκου—μὲ τὴν Πόλη... Δὲν εἶναι δὲν χρόνος ποὺ ξέχασε τοῦτο τὸν αὐθέντη «Κομνηνὸ Παλαιολόγο» σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους... Εἶναι κάτι ἄλλο. Σὰν μιὰν ἄλλη Διάσταση. «Ἐνας ἄλλος Κόσμος...

«ἄγαπημένη Πολιτεία τοῦτοι οἱ ἀνθρώποι δὲν ἔχουν μιὰ γωνιά, νὰ κάτσουν νὰ φάνε τὸ (ψωμί τους

δὲν ἔχουν καθόλου ψωμὶ καὶ κρασὶ πολλὲς φορὲς χτυπήθηκαν, πληγώθηκαν πολλὲς φορὲς πέθαναν ποτὲ δὲν πέθαναν. 'Απὸ θάνατο σὲ θάνατο ἀπὸ κρεμάλα σὲ κρεμάλα...».

Πανικόβλητοι χρόνοι. «Ἐμεινε ἡ σωτηρία στὰ χέρια τοῦ δυνατότερου ἀπὸ κάθε δυνατὸ

ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ συμμαζέψῃ τοὺς ἄτακτους, τοὺς ἀζάπηδες. Νὰ βάλῃ σὲ τάξη τούτη τὴν ἀποκολούθωση. Δὲν ὑπῆρχε χρόνος γιὰ στοχασμό.

‘Αντιμετώπιζαν τὴν συμφορὰ σὰν ἐνα κοπάδι ἄλογα... «Ἐκαμαν κύκλο, βάζοντας τὰ κεφάλια τους ἀπὸ μέσα κι' ἄφιναν, τὰ πισινά τους πόδια ἐλεύθερα ἀπ' ἔξω ἔτοιμα νὰ κλωτσήσουν τὸν ἔχτρο, γιὰ ν' ἀμυνθοῦν...

.....

“Οπως εἴδαμε.....

Κυτταρικὸ στοιχεῖο τῆς ιστορίας κείνων τῶν χρόνων, σ' αὐτοὺς τοὺς τόπους ἡ ἐγκατάσταση τῶν μπεχτασίδικων τεκέδων. Οἱ ἀνατολίτες μπαμπάδες καὶ δερβίστρες μὲ τὰ γαλήνια μάτια. 'Η ἀνοιχτὴ ἀγκαλιά. 'Η ἀφιλόκερδη ἀνεξιθρησκεία. 'Η διακριτικὴ ἔλλειψη φανατισμοῦ καὶ πρόκλησης... Πουθενὰ ἀλλοῦ καὶ σὲ καμμιὰ ἐποχὴ δὲν βρέθηκαν τέτοιου εἶδους πρωτοπόροι. Τέτοιου εἶδους πειστικοὶ πρόδρομοι.

Δὲν εύαγγελίζονταν καμμιὰ θρησκεία.

Δὲν ἀποτελοῦσαν αἴρεση.

Δὲν τοὺς βασάνιζαν μεταφυσικὲς ἀνησυχίες.

Ἐνδιαφέρονταν γιὰ τὸν γήγενο καταλάγιασμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Τῆς κουρασμένης ἀπ' τὸ Βυζαντινὸ μεταφυσικὸ μετεωρισμό. Ζοῦσαν μ' ἐγκαρτέρηση κι' αὐτοκυριαρχία. Κι' ἀπόβλεπαν στὴν τήρηση τῆς ἄριστης συμπεριφορᾶς στὶς ἀντίξοες περιστάσεις.

‘Ηταν μιὰ «ἀδελφότητα» ποὺ προστάτευε τοὺς κατατρεγμένους. Τοὺς ξερριζωμένους κάθε τόπου, τοὺς φτωχούς...

«Ούτε τοῦ Σουλεϊμὰν εἴμαστε σκλάδοι οὔτε καὶ δοῦλοι τοῦ Σελήμ

Κανένας δὲν μᾶς ξέρει ἐμᾶς.

Εἴμαστε πιστοὶ ἐνὸς 'Αγίου Βασιλῆα.

«Οποιος τῆς πίστης τούτης εἶναι δπαδὸς δὲν προσκυνάει τοὺς ἀρχοντες τῆς γῆς

Εἴμαστε ἄλλος κόσμος, ξέχωρος.

«Ἄν θὲς νὰ Ιδῆς σὲ ποιὸν πιστεύουμε

Μάθε πὼς ἔχουμε τὸν πόνο γιὰ ψωμί

Καὶ γιὰ νερὸ τὸ αἷμα μας μᾶς ξεδιψάει

Τῆς συμφορᾶς μας τὴ γωνιὰ δὲν χωριζόμαστε...

Εἴμαστε ἐμεῖς ἀνώτεροι ἀπὸ κορώνες κι' ἀπὸ (ράσα

Εἴμαστε μόνο σκλάδοι ἐνὸς τριμένου κιλίμιοῦ...

«Ἐτσι τραγουδοῦσαν οἱ μπετασῆδες. Τοῦτος ἦταν ἔνας ἀπὸ τοὺς ὄμνους των.

‘Η Βούρμπιανη

ΤΟΥ κ. ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ἂς ἀσχοληθοῦμε καὶ μὲ τὸν ἐπιφανῆ συγχωριανό μας τὸν περίφημο Κώστα Παπανικολάου τὸν Γραμματικό.

Ο Κώστας Γραμματικὸς ἦταν γυιὸς τοῦ ἱερέως Παπανικολάου ἢ Παπανίκου Ντούμαρη (πρῶτος μετέτρεψε τὸ Ντούμαρης σὲ Δημάρατος ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑψηλάντη Ρίζος Δημάρατος καθὼς καὶ ὁ ἀδελφός του Δημήτριος) ποὺ καταγόταν ἀπὸ τὴ Σιέστουρη, ἔνα χωριὸ ποὺ βρισκόταν στὴν σημερινὴ ὁμώνυμο τοποθεσίᾳ ἀπάνω ἀπὸ τὰ ἀπιόλουτρα Ἰσθόρου (Ἀμαράντου) καὶ τὸ κατέστρεψαν οἱ Τουρκαλβανοὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος. Γεννήθηκε στὴ Βούρμπιανη γύρω στὰ 1760 καὶ ἀπεβίωσε τὴν ἄνοιξη τοῦ 1838 ἀποκεφαλισθεὶς στὰ Μπιτώλια. Ἡταν ἔξυπνος καὶ ἐπιτήδειος, καὶ ἔμαθε ἀρκετὰ γράμματα ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς δασκάλους του στὴ Βούρμπιανη. Κατόπι ἀκολούθησε τὴν πατροπαράδοτη τέχνη τοῦ χτίστη, καὶ χάρη στὴν ἔξυπνάδα, στὴν καπατωσούνη, καὶ κυρίως στὴν τύχη, καὶ στὴν πονηριά του ἀκόμη, κατόρθωσε νὰ ἀναδειχτῇ καὶ νὰ γίνῃ ὁ ἐπιφανέστερος — ἀλλ’ ὅχι δυστυχῶς καὶ ὁ ἀνώτερος σὲ ἥθικὰ χαρίσματα — ἄνδρας τῆς Βούρμπιανης καὶ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Πιθανὸν ὁ Κώστας μὲ τὴν ἔξυπνάδα του καὶ τὶς γνώσεις του νὰ ἐξελισσόταν σὲ ἔναν καλὸν πρωτομάστορα (λαϊκὸν ἀρχιτέκτονα) ὅπως ὁ θεῖος του ὁ μαϊστορο - Ρίζος ἢν τύχη, μὲ τὴ μορφὴ τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ δὲν τοῦ χαρογελοῦσε χάρη σ’ ἔνα τυχαῖο περιστατικό, ποὺ μᾶς τὸ περιγράφει ὡς ἔξῆς ὁ ιστορικὸς περασμένου αἰῶνος Παν. Ἀραβαντινὸς στὸν πρῶτο τόμο τῆς χρονογραφίας του σελ. 407 :

«Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1838 ὁ ἐκ Κονίτζης Κώνοτ. Βουρπανίτης γραμματεύων ἥδη παρὰ τῷ Κυβερνήτῃ τῆς Ρουμελίας καὶ Στρατάρχη Κιοσσὲ Ἀχ-

μὲτ Πασσᾶ διεβλήθη ὑπὸ τῶν ἴδιων συεγχωρίων του εἰς τὸν Μουσταφᾶ Πασσᾶν, ὡς ραδιουργῶν κατὰ τῆς σατραπικῆς του θέσεως, καὶ τοῦτο ἔξήρκεσεν εἰς τὴν ἔξόντωσίν του, καθότι ὁ Μουσταφᾶ Πασσᾶς ἀπέστειλε τῷ ρηθέντι Κιοσσὲ Ἀχιμὲτ Πασσᾶ πλαστόγραφα τινὰ γράμματα τοῦ ρηθέντος Βουρπιανίτου, δι’ ὃν ἔξήγετο, ὅτι αὐτὸς συνεννοεῖτο μετ’ ἔχθρῶν τῆς Βασιλείας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔπρεπεν ἵνα γενῆ τερμπές. Εἰς τὸν αἵμοβόρον ἐκεῖνον Στρατάρχην οὐκ ἦν ἀνάγκη πλείονος πληροφορίας καὶ ἔξελέγξεως, διὸ καὶ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀποστείλας δῆμιον ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ δειλαίου ἐκείνου Χριστιανοῦ ἐν Μπιτωλίοις, καὶ πρὸς χαρὰν τοῦ θέσει ἀδελφοῦ του Μουσταφᾶ Πασσᾶ τὴν ἀπέστειλε εἰς Ἰωάννινα. Ο ρηθεὶς Ἡπειρώτης ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἐντιμοτέρων γραμματέων τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, ὅστις γνωρίσας τὴν βαθύνοιαν καὶ ἰκανότητά του τὸν ἥγαπα ὅπως ἥδύνατο τύραννος τοιαύτης καρδίας καὶ φρονημάτων ἵνα ἀγαπᾶ τοὺς ὑπηρέτας του. Περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου προστεθείτωσαν ταῦτα.— Νεανίσκος ὃν μετήρχετο τὴν πατρικὴν τέχνην τοῦ κτίστου καὶ δουλεύων ἐν τινὶ οἰκοδομῇ ἐγειρομένη πρὸς χρῆσιν τοῦ Ἀλῆ, ὅτε οὗτος ἐπεσκέφθη τὸ οἰκοδομούμενον, ἐλλείψει γραμματέως, εὔρεθη ἐκεῖνος γνωρίζων ὅπωσοῦν ἵνα γράψῃ, καὶ διετάχθη ὅπως ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀλῆ γράψῃ εἰς τὰ πέριξ τοῦ οἰκοδομήματος χριστιανικὰ χωρία ἐπὶ τὸ μετακομίσαι ἀνυπερθέτως ἐκεῖσε τὸ ὑλικὸν τὸ πρὸς τὴν οἰκοδομὴν ἀναγκαιοῦν. Γράψας τότε ὁ ρηθεὶς Βουρπιανίτης τὸ ὑπαγορευθέν, εὔηρεστησε τὰ μέγιστα τὴν καρδίαν τοῦ ὑπαγορευτοῦ, καθότι παρένειρεν ἔξιδίων του ὅρους τινάς, οὓς περ ὁ Ἀλῆς οὐκ ἤκουσεν ἄλλοτε· ἥσαν δὲ οἱ ὅροι οὗτοι «Μαῦρα φίδια καὶ ὀχιαῖς θὰ σᾶς φᾶν, ἐὰν αὐτὴν τὴν προσταγὴν δὲν μάθω,

ὅτι τὴν ἐμπιτίσατε ώς αὔριον τὸ βράδυ». Ἐκ τοιαύτης συμπτώσεως ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ τύραννος τὸν ὑποκρυπτόμενον ἐκεῖνον παῖδα τῆς μοχθηρίας, ὅστις κατεδείχθη ἐπαξιώτατος τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς ἐν ὅλῃ τῇ Ἀληπασσαλικῇ ἐποχῇ· γνωρίζων δὲ κατὰ βάθος πᾶν ὅ,τι ἀνεφέρετο εἰς τὰς ἴδιοκτησίας καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν πλούτων τοῦ ἔξοντωθέντος κυρίου του, προσεκλήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔδωκε πιστὰς καὶ ἔξηκριθωμένας περὶ τούτων πληροφορίας. Ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς ἀμαρτήσας ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπέλαβε τὴν ἀμοιβὴν ἐν τῷ γήρατι ἄνευ αἰτίας προσφάτου».

Μιὰ καὶ τοῦ χαμογέλασε ἡ τύχη του, χάρις βέβαια στὴν ἔξυπνάδα, τὴν πονηριά, καὶ τὶς γραμματικές του γνώσεις, ὁ Κώστας προσελήφθηκε ὅπως εἴδαμε στὴν ὑπηρεσία τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ, καὶ οιγὰ - σιγά, ἐκμεταλλευόμενος κάθε περίσταση, ἀρχισε νὰ πλουτίζῃ καὶ νὰ ἀναδείχνεται σὲ πραγματικὸ ἀφέντη καὶ κοτζάμπαση. Παράλληλα δέ, συναναστρεφόμενος καὶ μὲ ἄλλους γραμματικοὺς καὶ διάφορους ἐπιφανεῖς ἄντρες που ἐσύχναζαν στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ, ἀπέκτησε τρόπους καὶ ἐπλούτησε καὶ τὶς γνώσεις του. Τὸ ὅτι εἶχε ἀποκτήσει ἀρκετὴ μόρφωση μαρτυροῦν τὰ περισωθέντα καὶ δημοσιευθέντα ἀπὸ τὸν ἀπόγονό του διαπρεπῆ παιδαγωγὸν Εύριπίδην Σούρλαν στὰ Ἡπειρωτικὰ Χρονικὰ 1929, 1937, 1938, 1941, καὶ ἀλλαχοῦ ἔγγραφά του· τὰ ὅποια ὅμως περιστρέφονται δυστυχῶς ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον γύρω ἀπὸ τὰ οἰκονομικά του ζητήματα. Παρ' ὅτι κανένα ἄλλο ἔγγραφο σχετικὸ μὲ τὴν παλαιώτερη ιστορία τῆς Βούρμπιανης δὲν μᾶς ἀφῆκε, ἢ δὲν περισώθηκε, ἐν τούτοις καὶ αὐτὰ εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ διαφωτίσουν, καὶ διαφώτισαν δημοσιευθέντα, ἀρκετὲς πτυχὲς ἀπὸ τὴν ιστορία τοῦ χωριοῦ μας.

ΜΕ ΟΔΗΓΟ λοιπὸν τὰ περισωθέντα ἔγγραφα τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, λαβαίνοντας ὑπ' ὄψιν καὶ ἄλλες σύγχρονες πηγές, καθὼς καὶ τὶς ιστορικὲς παραδόσεις τῶν παλαιῶν γερόντων τῆς Βούρμπιανης, ὅπως τοῦ Ἀλέξη Παπ-

νικόλα, Ἀναστάση Ντούρβαρη, ίερέως Παπαβασίλη κ.ἄ., καὶ ἰδίως τῆς γιαγιᾶς μας Στεφανήγαινας Λιόλη, ἡ ὁποία μᾶς ἀφηγοῦνταν τὰ γεγονότα ὅπως τὰ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ τὰ ἔζησαν οἱ ἴδιοι. Θὰ προσπαθήσωμε νὰ ἔξιστορήσωμε κατὰ τὸ δυνατὸν ἀμερόληπτα τὰ διάφορα συμβάντα ποὺ ἔλαβαν χώραν στὴ Βούρμπιανη κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Γ ΕΝΟΜΕΝΟΣ, ὅπως προαναφέραμε, Γραμματικὸς τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ ὁ Κώστας Παπανικολάου ἢ Ντούμπαρης, ἀρχισε νὰ ἔξελισσεται καὶ νὰ πλουτίζῃ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐργασία του ὡς γραμματικοῦ τοῦ Ἀλῆ, ἀναλάβαινε συνήθως καὶ τὴν κατασκευὴ διαφόρων ἔργων, ὅπως γεφυριῶν, κάστρων, σαραγιῶν, κ.λ.π. τοῦ ἀφέντη του· καὶ δίνοντάς τα ὑπεργολαβικῶς σὲ ἄλλους Βουρμπιανῖτες ἢ καὶ ξένους κέρδιζε ἀρκετά. Ἀνελάμβανε ἐπίσης κατ' ἀποκοπὴν καὶ τὴν εἰσπραξὴ τῶν φόρων σὲ ὀλόκληρες Ἐπαρχίες, καὶ καταπιέζοντας, δυστυχῶς, τοὺς ὄμογενεῖς του εἰσέπρατε πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ κανονικά.

Β ΙΟΓΡΑΦΟΝΤΑΣ τὸν Κώστα Γραμματικὸ ὁ κ. Σούρλας στὰ Ἡπ. Χρονικὰ (τόμος ΙΓ' σελ. 1—80) τὸν παρουσιάζει ὡς τέλειον ἀνεπίληπτον ἄνθρωπο καὶ πατριώτη. Ἐμεῖς ὅμως, μολονότι ὑπῆρξε πατριώτης καὶ γείτονάς μας, (οὕτε 70 μέτρα δὲν ἀπεῖχε τὸ σαράγι του ἀπὸ τὸ προγονικό μας σπῆτι) ἔχομε καθῆκον νὰ ὑπηρετήσωμε τὴν ιστορικὴ ἀλήθεια καὶ μόνον. Καὶ ἐκτελῶντας αὐτὸ τὸ καθῆκον μας θὰ παρουσιάσωμε καὶ τὰ μελανὰ σημεῖα τοῦ βίου, τοῦ χαρακτῆρα καὶ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ πρὸς τοὺς συναθρώπους, συγχωριανούς, καὶ συμπατριῶτες του.

Γ ΡΑΦΕΙ ὁ κ. Σούρλας (Η. Χ. 1938 σελ. 3) ὅτι ὁ Κ. Γραμματικὸς «ἀδίκως καὶ ἐμπαθῶς ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων του καὶ ὑπὸ τοῦ Π. Ἀραβαντινοῦ». Παράξενο μᾶς φαίνεται ὅμως νὰ εἶχε ὁ Ἀραβαντινὸς προσωπικὲς διαφορὲς μὲ τὸν Γραμματικὸ γιὰ νὰ φτάσῃ στὸ σημεῖο ὕστερα ἀπὸ ὀλόκληρη δεκαπενταετία μετὰ τὸν θάνατό

‘Η ΦΛΟΥΓέρα

ΤΟΥ κ. ΒΑΣ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

1.— Στὴν Ἀθήνα βρισκόμουν ἐδῶ καὶ πέντε—έξη μῆνες. Εἶδα κι' ἔπαθα ὁ ἔρμος ὥσπου νὰ συνηθίσω στὴν ἀνήσυχη ἀπεραντωσύνη τῆς πρωτεύουσας, τὴ γεμάνη ἀπὸ κατάλευκα, ίερὰ μάρμαρα,—σωστὴ ἀπολίθωση τοῦ ἀθανατου ἑλληνικοῦ μεγαλείου,—ἀναρίθμητα, ψηλὰ μέγαρα—τελευταία λέξη τῆς σύγχρονης, ἄκομψης κι' ἀλύγιστης ἀρχιτεκτονικῆς,—πολυάριθμα φτωχοκάλυβα, ποὺ μέσα τους κουλουριάζεται ἡ φτώχεια τοῦ λαοῦ μας καθὼς κυνηγημένος ἀπ' τὴν ἀνέχεια, τρέχει ἐδῶ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ φωμί του, (ἄλλοι λὲν ἀπὸ ἀστυφιλία τάχα), καὶ τέλος γεμάτη ἀπ' τὸ ἀνυπολόγιστο ψυχομήτρι τῆς—σὲ δυὸ ἑκατομμύρια καὶ κάτι τὸ ἀνεβάζουν οἱ εἰδικοὶ—ποὺ ἄδικα προσπαθεῖ νὰ χαμογελάσῃ στὴ ζωή κάτω ἀπ' τὸν καταγάλανο, ἀπέραντο, ἀττικὸ οὐρανό! Πρώτη μου φορὰ αἰσθανόμουν τόσο ξένος, καὶ τόσο μόνος! Καὶ ἐπίσης πρώτη μου φορὰ ἔνοιαθα ἔνα φόβο ἀκαθόριστο, ἀλλὰ πάντως αἰσθητό. "Ισως νὰ ἔταν ὁ ἵδιος ἐκεῖνος φόβος, ποὺ ἐμπνέει ἡ μεγάλη, λαβυρινθώδης πολιτεία στὸν ἀσυνήθιστο στὴ τύρβη τῆς ἀπαρχιώτη καὶ ποὺ ἔξαλείφεται μὲ τὸ καιρό. "Ισως ὅμως καὶ κάτι ἄλλο διαφορετικὸ ἀπ' τὸ «ἄγνωστο τῆς πολιτείας» ἵσως νὰ ἔταν οἱ ἀνθρώποι τῆς ποὺ μὲ φοβίζαν, αὐτοὶ ποὺ δὲν σοῦ ἀποκαλύπτονται εὔκολα, καὶ ποὺ ἔταν φυσικὸ ν ἀμὲ φοβίζουν ἐφ' ὅσον θὰ παρέμε-

του νὰ γράψῃ αὐτὰ ποὺ διαβάσαμε προηγουμένως. 'Ο γραμματέας τοῦ 'Ισμαὴλ Πασόμπεη Γεώργ. Οἰκονόμου ποὺ ἀπεκάλεσε τὸν Κ. Γραμματικὸ Χριστιανομάχο, ραδιούργο καὶ ἀπατεῶνα, πιθανὸν νὰ εἴχε προσωπικὲς ἀφορμές· ἀλλὰ ὅσον ἀφορᾶ τὸν Ἀραβαντίνὸ ὅμως ἀμφιβάλλομε.

Ακολουθεῖ

ναν ἄγνωστοι, καὶ μάλιστα τὸ πιὸ ἀνεξερεύνητο καὶ ἀνερμήνευτο ἄγνωστο!... 'Οπωσδήποτε (τὸ ἔννοιωθα αὐτὸ μέσα μου) ὁ φόβος μου σὰν ἀπαρχιώτη ἀπ' αὐτοὺς προέρχονταν, ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τῆς πόλης, ποὺ ἡ ἀνάγκη τῆς ζωῆς μὲ ἔσμπρωξε νὰ ζῆσω ἀνάμεσά τους. Ναί, ὁ φόβος ποὺ αἰσθανόμουν, καθὼς βρίσκομουν κατάμονος στὸ ἀπέραντο χάος τῆς πρωτεύουσας, ξεχύνονταν μέσα μου ἀπ' ὅλα τὰ γύρω μου, μὰ πρὸ παντὸς ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐδειχναν τόσο ἀδιάφοροι, τόσο ἄκαρδοι, τόσο ἀφιλάνθρωποι! Στὴ πολιτειούλα μου — στὴ λατρεμένη Κόνιτσα — οἱ ἀνθρώποι ἔταν ἀλλοιώτικοι ὅλοι δικοί καὶ κανένας ξένος, ἐνῷ ἐδῶ στὴ πρωτεύουσα ὅλοι ξένοι καὶ κανένας δικός. 'Εκεῖ μὲ τὴν καλημέρα τους καὶ τὸ γλυκὸ λόγο στὸ στόμα,—πῶς εἶσαι, τί κάνεις, τὶ χαμπάρια;—ἐδῶ ὅλα αὐτὰ παραχώρησαν τὴ θέση τους στὴ πιὸ γυμνὴ κι' ἀνελέητη ἀδιαφορία! Δὲν μποροῦν, λέει, νὰ καλημερίζωνται γιατὶ ἀν ἀρχίσουν νὰ κάνουν κάτι τέτοιο οἱ ἀναμέτρητοι ἀνθρώποι τῆς Ἀθήνας, ἡ πόλη θὰ καταντοῦσε ... χάρα καὶ ἡ γνῶσσα σου θὰ κολλοῦσε στὸ στόμα ἀπ' τὶς χιλιάδες «καλημέρες» ποὺ θάλεγε. "Επειτα τὸ καλημέρισμα προϋποθέτει μὰ κάποια γνωριμία ποὺ λείπει ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τῶν μεγαλουπόλεων. "Ετσι λοιπὸν ἡ ἀνάγκη κάνει τοὺς πρωτευουσάνους ἀδιάφορους. «Προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις! Στὴν πατρίδα μου λένε πῶς ἡ καλημέρα εἶναι τοῦ Θεοῦ! Γιὰ νᾶμαι εἰλικρινὴς ὅμως ὅλα αὐτὰ δὲν μὲ πείραζαν καὶ τόσο. Τᾶλλα κακὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἀθήνας μὲ πείραξαν πολύ, καὶ δὲν εἶναι νὰ πῆς καὶ λίγα! Μὲ πείραζε ὁ πρωτευουσιανὸς, ὁ λίγο πιὸ πάνω ἀπ' τοὺς ἄλλους, ὁ ἐπιτήδειος καταφερτζῆς, ὁ κομπιναδόρος, ὁ μπαμπέσης, ὁ ἐκμεταλλευτῆς, ὁ εἵρων ποὺ

ἀπ' τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ «χωριάτη» μὲ
ἀνέβαζε «χωριάτη» μὲ κατέβαζε, δέ ἐ-
ξυπνάκιας Ἀθηναῖος ποὺ μ' ἔπαιρνε
γιὰ μπουνταλᾶ, δέ φουσκωμένος ἀπ' τὸν
ἀρρωστημένο πρωτευουσιανισμὸν πολί-
της τοῦ «κλεινοῦ ἄστεως» ποὺ μὲ φώ-
ναζε «βλάχο», δέ κάπως πιὸ εὔγενικὸς
Ἀθηναῖος ποὺ δὲ μ' ἔλεγε «χωριάτη»
οὔτε «βλάχο» γιατὶ δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρε-
πε τὸ λεξιλόγιο του, ἀλλὰ, τὸ ἴδιο πε-
ριφρονητικὰ, «ἐπαρχιώτη»!

“Ολα αὐτὰ μὲ πείραζαν πολύ. Ός
τόσο δὲν μποροῦσα νὰ καταλάβω τί τὸ
κακὸ εὕρισκαν οἱ πρωτευουσιάνοι στὶς
ἀθῶες λέξεις: «χωριάτης», «βλάχος»,
«ἐπαρχιώτης» ποὺ μολονότι ἀμαγάρι-
στες οἱ ἴδιες στὴν ἔννοιά τους, ἐν τού-
τοις αὐτοὶ τὲς πρόφεραν γιὰ βρισιές·
«φύγε ρὲ βλάχο, πάψε ρὲ παληοχωριά-
τη...»!

‘Αλλὰ «πάτερ ἄφες αὐτοῖς...» τόσο
ξέρουν τόσο λένε!

“Οσο δῆμας δυνατὸς κι’ ἀν ἡμουν κι’
ὅσσο περήφανος γιὰ τὴ χωριάτικη κατα-
γωγή μου δὲ μποροῦσα ἐν τούτοις, δὲν
μοῦ τὸ βαστοῦσε ἡ καρδιά ν’ ἀδιαφο-
ρῶ μπροστὰ σ’ ὅλα αὐτά· δὲν γινόταν
πάντα νὰ μὴ τοὺς συνερίζωμαι· στὸ κά-
τω—κάτω ἄνθρωπος ἡμουν κι’ ἐγώ.
“Ο, τι κι’ ἀν ἔκανα, δ, τι κι’ ἀν ἔλεγα,
οὔτε ποὺ μοῦ ἔδιναν σημασία· ἡμουν
γι’ αὐτοὺς ὁ βλάχος! Κι’ ὅταν ἀκόμα
μὲ πολὺ κόπο κατάφερνα νὰ συγκρατη-
θῶ καὶ τότε ἡ συμπεριφορά τους ἔκανε
πάλι τὴν ὀλέθρια δουλειά της. Τὰ κα-
τάπινα ὅλα κι’ ἀπ’ τὰ πολλὰ τὰ καταπό-
τια εἶχε κάτσει μέσα μου ἔνας μεγά-
λος καημός. Οἱ συνάδελφοί μου μὲ θε-
ωροῦσαν παρακατιανό τους, μὲ φώνα-
ζαν χωριάτη, βλάχο, ἐπαρχιώτη. Αὐτὸς
στάθηκε μεγάλο ἐμπόδιο στὴν ἀνάπτυ-
ξη καὶ καλλιέργεια ἀπὸ μέρους μου
τόσων ὥραίων καὶ ἀγνῶν χωριάτικων
συνηθειῶν! Γιατὶ δίχως νὰ τὸ θέλω ἔ-
κανα ξώκαρδες προσπάθειες νὰ λησμο-
νήσω μερικὲς ἀπ’ αὐτὲς τὶς συνήθειες
γιὰ νὰ μὴ μὲ λένε οἱ ἄλλοι χωριάτη.
Πόσο πάλευα μέσα μου δὲν περιγράφε-
ται!

2.—Η πιὸ βίαιη σύγκρουση ἀνάμεσα
στὸ χωριὸ καὶ τὴν πόλη, στὸ χωριάτη
καὶ τὸν πρωτευουσιανὸν, ἔγινε ὅταν

βάλθηκα, ἐδῶ στὴν Ἀθήνα, ν’ ἀγορά-
σω μιὰ φλογέρα γι’ ἀνὰ τραγουδάω
τοὺς καημούς μου. Στὴ πολιτειούλα
μου, ἀπ’ αὐτὲς τὶς παφιλένιες τῶν τρι-
σήμιου δραχμῶν, ποὺ πουλοῦσαν στὰ
πανηγύρια τοῦ τόπου μου. Δὲξέρω
πῶς γεννήθηκε μέσα μου ὁ πόθος νὰ
παιίζω φλογέρα. Ο πατέρας μου οὔτε
τσέλιγκας οὔτε πιστικὸς ἦταν. Ἐγὼ
πάλι ποτέ μου δὲ ζήτησα ρώγα σὲ καρ-
μὰ στάνη, σὲ κανένα τσέλιγκάτο. Κι’
δῆμας, μ’ ὅλο ποὺ δέν ἡμουν τσοπανό-
πουλο, τὴ φλογέρα δὲν τὴν ἀποχωρί-
ζομουν! Ή ἀγάπη μου στὴ βονήσια,
τσοπάνικη ζωὴ ἦταν ἔμφυτη καὶ μεγά-
λωνε μαζὶ μὲ τὴν ἡλικία μου. Συπρωχ-
μένος ἀπὸ κάποια ἐσωτερικὴ παρόρμη-
ση ἔκανα συντροφιὰ μὲ τὰ βλαχόπου-
λα τοῦ τόπου μου ποὺ ἔβοσκαν τὰ κο-
πάδια τους στὶς κοντορραχοῦλες τῆς
Κόνιτσας. Οταν ἀργότερα πῆγα στὸ
Γυμνάσιο, τὴν ἀγάπη μου στὴ τσομπά-
νικη ζωὴ ἐνίσχυσαν, κάνοντάς την ἀ-
ληθινὸ ἔρωτα ὁ λατρεμένος ποιητὴς Κ.
Κρυστάλλης κι’ ἐξ ἵσου ἀγαπημένος
Χρ. Χρηστοβασίλης. Αφ’ ὅντας διάβα-
σα αὐτοὺς τοὺς δυὸ μεγάλους καὶ ἀλη-
θινοὺς Ἡπειρῶτες βάλθηκα νὰ τοὺς
μοιάσω κι’ ἐγώ! Αρχισα λοιπὸν νὰ
γράφω σὰν ἐκείνους ποιήματα καὶ διη-
γήματα, ὅλα γιὰ τὴ λεβεντογέννα “Η-
πειρο! Κοντὰ στ’ ἄλλα ἔπρεπε κι’ ἐγὼ
νὰ ξέρω φλογέρα σὰν ὁ Κρυστάλλης!
Κουράστηκα ὕσπου νὰ τὴ μάθω κοντὰ
στὰ τσομπανόπουλα, ἀλλὰ ἐπὶ τέλους
τὴν ἔμαθα καὶ μὲ τὸν καιρὸ ἔγινα ξε-
φτέρι, ξεπερνῶντας στὴ τέχνη καὶ τὴ
μαστοριὰ ὅλα τὰ βλαχόπουλα τοῦ ἀ-
θάνατου Πίνδου μου! Ολοι εἶχαν νὰ
λένε γιὰ τὴ φλογέρα μου· καὶ νὰ σκε-
φθῆτε πῶς δὲν ἦταν οὔτε πυξαρένια,
οὔτε μπρούτζινη, ἀλλὰ παφιλένια τῶν
τρισήμιου δραχμῶν, μὲ ἔξη ὅχι καὶ τό-
σο βολικὲς τρύπες. Τὸ ταλέντο μου δῆ-
μως ἦταν τόσο μεγάλο καὶ σπάνιο ποὺ
στὰ χέρια μου τὸ εὔτελέστατο αὐτὸς πα-
φίλι γενόταν σωστὸ ἀηδόνι! Τώρα τὰ
βλαχόπουλα μὲ ἄκουγαν καὶ ἔμεναν
μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἀπορῶντας πῶς
κατάφερνα μ’ ἔνα παφιλένιο μπριπλί¹
θαύματα φλογέρας! Αργότερα, ὅταν
ἡμουν φοιτητὴς τὴ φλογέρα μου δὲν

τὴν ἀποχωρίστηκα. Πῆρα μαζί μου στὸ Σαλονίκι τὸ ὕδιο ἐκεῖνο παφιλένιο μπιρπριμίλι καὶ στὶς ὥρες τῆς σκόλης, μόνος μου στὸ φοιτητικό μου δωμάτιο, ἀνάμεσα σὲ ἐπιστημονικὰ βιβλία, φυλλάδες, τετράδια καὶ δικά μου χειρόγραφα, ἔπαιζα μὲ καημὸ τὴ φλογέρα μου. Μόνο τώρα, ἐδῶ κι' εξη μῆνες ποὺ ἦρθα στὴν εὐλογημένη τὴν Ἀθήνα δὲν τόλιησα νὰ πάρω μαζί μου καὶ τὸ γλυκόλαλο ἀηδόνι, τὴν μικρή ἑξάτρυπη, παφιλένια φλογέρα, ἐκείνη ποὺ εἶχα ἀγοράσει ἀπὸ μικρὸς στὸ πανηγύρι τοῦ Στόμιου. Φοβόμουν νὰ λαλήσω τὴ φλογέρα μου μέσα στὴν Ἀθήνα. Ό γλυκὸς της ἥχος, πρωτάκουστος ἐδῶ, θᾶταν σωστὴ παραφωνία μέσα στὸ πανδαιμόνιο τῶν ἥχων ἀπ' τὰ κλάξον τῶν αὐτοκινήτων, τοὺς θορύβους τῶν ἐργοστασίων, τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν τραίνων καὶ τὰ ξεφωνητὰ τῶν μικροπλητῶν. Κι' ὅμως πόσο ἥθελα ὁ ρημάδης ν' ἀνέβαινα στὴν Ἀκρόπολη, νὰ καθόμουν δίπλα σὲ μιὰ μαρμαροκόλονα καὶ νάπαιζα τὴ φλογέρα μου!

Ακολουθεῖ

Τέλεια
πατριγά

ΚΟΝΙΤΣΑ, 29)4)1970.

Τὴν 29)3)70 ἀπετεφρώθη εἰς Ἀγίαν Βαρβάραν ἡ οἰκία τοῦ Βασιλείου Ἀρβανίτη ὃπου ἐστεγάζετο τὸ Ἀγροτικὸν Ἰατρεῖον τῆς περιοχῆς.

** Τὴν 4)4)70 ἐορτάσθη ἐνταῦθα ἡ ἐπέτειος τοῦ ΝΑΤΟ μὲ ὄμιλίας, καταθέσεις στεφάνων καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις.

** Τὴν 8)4)70 ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ κινηματογράφου τοῦ κ. Πηγαδᾶ ἐπραγματοποιήθη συγκέντρωσις (ταχύρρυθμον ἐπιμορφωτικὸν Σεμινάριον) τῶν ἐμπορεπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν τῆς Κονίτσης καὶ ώμίλησαν πρὸς αὐτοὺς ὁ "Ἐπαρχος κ. Ἀ. Ρεμπάνης, καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος ὑπομοίραρχος κ. Παῦλος Φούρλας μὲ θέμα «Ο Τουρισμὸς ὡς πηγὴ οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ὀφελειῶν».

** Τὴν 9)4)70 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν ἔξήκοντα ἀξιωματικοί, Μοίραρχοι καὶ Ἀστυνόμοι Β' τοῦ Κέντρου Μετεκπαιδεύσεως Ἀ-

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΪΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ κ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗ

Διότι δὲν εἶναι ἀσήμιαντον πρᾶγμα νὰ εύρισκεται ἰατρὸς καὶ μάλιστα τῆς ὁλοκῆς τοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος εἰς τὰ ἀκριτικὰ αὐτὰ μέρη.

Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ περισσότεροι ἐπιζητοῦν σήμερον τὰ ἀστικὰ κέντρα, ὁ ἰατρὸς Νικόλ. Οἰκονόμου ἐπεδίωξε τὴν ἥσυχον ζωὴν τῆς ὑπαίθρου μὲ τὶς χαρὲς καὶ τὶς διμορφιές της.

Ο θάνατος τοῦ «γιατροῦ» ἀφήνει ἔνα μεγάλο κενὸ δυσαναπλήρωτον. Ἐξάθη ἔνας λαμπρὸς ἐπιστήμων, Ἀκρίτας πραγματικὸς εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς πατρίδος.

Η Βούρμπιανη σεμνύεται δι' αὐτὸ καὶ καμαρώνει διὰ τὸ μεγάλο τέκνον της, τὸ ὅποῖον εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη, ἐμεγάλωσε, εἰργάσθη καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὅποίας τώρα ἔγειρε διὰ νὰ κοιμηθῇ ἥσυχος τὸν αἰώνιον ὕπνον του.

Ο Νικόλ. Οἰκονόμου δὲν ὑπάρχει πά! Η Βούρμπιανη τὸν ἔκλαυσε καὶ τὰ περίχωρα τὸν ἔθρηνησαν, διότι τὸν εἶχαν στήριγμα καὶ παρηγοριά.

ξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας
Πόλεων, πραγματοποιοῦντες ἐκπαιδευτικὴν
ἐκδρομήν.

** Συνεχίζονται αἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κονίτσης
—Νεαπόλεως ἔργασίαι ἐπὶ τοῦ πλησίον τῶν
ὅριών τοῦ Νομοῦ Καστοριᾶς τμῆματος.

** Μετέβη καὶ ἀνέλαβεν τὰ καθήκοντά του
δε εἰς τὸν ὑγειονομικὸν Σταθμὸν Πυρσόγιανης
διορισθεὶς ἰατρὸς κ. Παῦλος Μπουλινάκης.

** Συνεχίζονται αἱ ἔργασίαι κατασκευῆς
τοῦ μεγάλου ὄχετοῦ, καὶ τῆς διαμορφώσεως
τῆς ἔθνικῆς ὁδοῦ ἐν Κάτω Κονίτσῃ πλησίον
τοῦ Ἀώου εἰς Σιάδι—Κατῆ.

** Τὴν 15)4)70 ὡμίλησαν πρὸς τοὺς ἐπαγ-
γελματίας τῆς Κονίτσης (καὶ ὑπαλλήλους
αὐτῶν) ὁ ἀγροτικὸς Ἰατρὸς κ. Γεωργ. Ἀνα-
ξαγόρου μὲ θέμα «Διατάξεις ὑγειονομικοῦ Κα-
νονισμοῦ» καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ
Τμήματος ὑπομοίραρχος κ. Παῦλος Φούρλας
μὲ θέμα «Διατάξεις τοῦ Ἀγαροναμικοῦ Κώ-
δικος».

** Τὴν 15)4)70 ὁ Νομάρχης κ. Ἀ. Μάλ-
λιαρης συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τῶν κ.κ. προϊ-
σταμένων διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἀφίχθη εἰς
Κόνιτσαν, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπεσκέφθη τὰ χω-
ρία Πηγή, Ἐλεύθερον, Παλαιοσέλι, καὶ Πά-
δες πρὸς ἐπιτόπιον ἔξετασιν τῶν ἀναγκῶν καὶ
αἰτημάτων των. Προήδρευσεν δὲ καὶ συσκέ-
ψεως εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον κατὰ τὴν ὅποιαν ἐ-
ξητάσθησαν ζητήματα ἀφορῶντα τὸν Δῆμον
Κονίτσης.

** Ἀφίχθη καὶ ἀνέλαβε ὑπηρεσίαν ὁ νέος
ἰατρὸς τοῦ Νοσοκομείου μας κ. Κων. Κανά-
κης.

** Τὴν 16)4)70 ἐστημειώθησαν νέαι χιονο-
πτώσεις εἰς τὰ πέριξ τῆς Κονίτσης ὑψώματα
καὶ ἡ χιὼν κατῆλθε μέχρι Παναγίας καὶ Πλα-
τανίων.

** Ὁμοίως τὴν 16)4)70 μαθηταὶ τῶν 5ου
καὶ 11ου Δημοτ. Σχολείων Ἰωαννίνων ἀφί-
χθησαν εἰς Κόνιτσαν μετὰ τῶν διδασκάλων
τῶν κ.κ. Τσάρα καὶ Πάκου, καὶ διένειμον Πα-
σχαλινὰ δῶρα πρὸς τοὺς στρατιώτας τῶν ἀ-
κριτικῶν φυλακίων μας. Κατέθεσαν δὲ καὶ
στέφανον εἰς τὸ Ἡρώον τοῦ Στρατιωτικοῦ
Νεκροταφείου.

** Μετετέθησαν καὶ ἀνεχώρησαν δι' Ἀθή-
νας, δὲ τέως διευθυντὴς τοῦ Δημοσίου Ταμείου
Κονίτσης κ. Χρῆστος Γαλάζιος, καὶ δὲ διαχει-
ριστὴς αὐτοῦ κ. Κων.)νος Θωμόπουλος. Ἀ-
φιχθεὶς δὲ ἀνέλαβεν τὰ καθήκοντά του ὁ νέος
διευθυντὴς αὐτοῦ κ. Παναγιώτης Βλάχος.

** Κατὰ τὸν διεξαχθέντα εἰς Κόνιτσαν ἀν-
τικαρκινικὸν ἔρανον συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν
τῶν 8.924 δραχμῶν.

** Τὴν 22)4)70 ἐφονεύθη εἰς Λάϊσταν κα-
ταπλακωθεὶς ὑπὸ κορμοῦ δένδρου ὁ ἐκ Δι-
στράτου ὑλοτόμος Χρῆστος Γεράνης ἐτῶν
53.

** Ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τῶν ἔορτῶν τοῦ Πά-
σχα, ὁ Ὑποδιοίκησις Χωρ)κῆς καὶ τὸ Ἀστυ-
νομικὸν Τμῆμα διένειμον εὔχετηρίους κάρτας
πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς καταστηματάρχας
τῆς πόλεως.

** Τὴν Μ. Πέμπτην ὁ Σεβασμιώτατος Μη-
τροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς μετέβη εἰς
Δελβινάκι ὅπου παρέμεινεν καὶ τὴν μεσημ-
βρίαν τῆς Μ. Παρασκευῆς. Ἐπιστρέψας δὲ
τὸ ἀπόγευμα ἔχοροστάτησεν εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀ-
κολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου. Τὴν δὲ Κυριακὴν
τοῦ Πάσχα ἐτέλεσε τὴν πρώτην Ἀνάστασιν
καὶ τὸν Μ. ἐσπερινὸν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Να-
ὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, καὶ τὸ ἀπόγευμα με-
τέβη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἅγ. Κωνσταντίνου
τῆς ἐνορίας Κάτω Κονίτσης.

** Πολλοὶ τουρίσται ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν
Κόνιτσαν ἐπὶ τῇ εὔκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα, ἀλλὰ
τὰ καταστήματα καὶ ἵτα κέντρα ἥσαν ὅλα σχε-
δὸν κλειστά, καὶ ἐλάχιστα χρήματα κατέλι-
πον σχεδὸν εἰς τὴν ἀγοράν μας. Τὴν Πυρσό-
γιανην ἐπεσκέφθησαν 170 περίπου ἐκδρο-
μεῖς τοῦ Δήμου Νικαίας Πειραιῶς (ὁ ὅποιος
ἔχει υίοθετήσει τὸ ἀκριτικὸν τοῦτο χωρίον) μὲ
ἐπικεφαλῆς τὸν Δήμαρχον κ. Πλυτζανόπου-
λον, καὶ παρέμεινον ἐπὶ διήμερον συνεορτά-
σαντες μετὰ τῶν κατοίκων καὶ κομίσαντες
πρὸς αὐτοὺς δέματα μὲ πασχαλινὰ δῶρα..
Οἱ ίδιοι ἐκδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν Μο-
λυβδοσκέπαστον.

** Ἐδιορίσθησαν οἱ ἔξῆς νέοι Πρόεδροι
Κοινοτήτων. Πάδων ὁ κ. Ἀγγελος Σκίρτας,
Οξυάς ὁ κ. Γεώργιος Πρίτσης, Παλαιοσελίου
ὁ κ. Μιχ. Γιαννούσης, καὶ Ἀγίας Βαρβάρας
ὁ κ. Νικόλαος Βόσιος.

** Τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα οἱ Ἀλκιμοὶ¹
Τοπικὸν Διοικητὴν κ. Ἀριστείδην Κάνταν ἐ-
νέοι καὶ νεάνιδες Κονίτσης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν
πεσκέφθησαν τὰ ἀκριτικὰ φυλάκια Μπουρα-
ζανίου—Μολυβδοσκεπάστου καὶ συνεόρτασαν
μετὰ τῶν φρουρῶν αὐτῶν. Ὁμοίως δὲ ἐπεσκέ-
φθησαν τὸν ἔορτάζοντα στρατόν μας ἀγροτό-
παιδες καὶ ἀγροτονεάνιδες, καθὼς καὶ διά-
φοροι Σύλλογοι καὶ σωματεῖα καὶ διένειμον
Πασχαλινὰ δῶρα πρὸς τοὺς ἀκρίτας μας.

Αφίξεις—Αναχωρήσεις

Αφίχθησαν ή έπανέκαμψαν, έξι Αθηνῶν οι κ.κ. Μιχ. Φασούλης, Πρόεδρος Λυκαρράχης, Δημ. Τσαρτσάλης, Χρήστος Ζαφειρόπουλος (οίκογενειακῶς), Φάνης Λώλος, Νικ. Ρόμπολος, Ναπόλ. Μπάρκης.

Έκ Θεσσαλονίκης οι κ.κ. Βασ. Τσαρούχης, Βασ. Κουκέσης, Δημήτριος Βανδέρας, ίατρος κ.ἄ.

Έκ Κεφαλληνίας άφίχθη δ δημ)λος κ. Απόστ. Ριστάνης, έκ Κερκύρας δ κ. Λάκης Παπαθεμιστοκλέους (οίκογενειακῶς). Άφίχθη όμοιώς δ τέως είρηνοδίκης Κονίτσης κ. Στυλ. Γιαννακάκης. Πολλοί δὲ ἄλλοι συμπατριώται άφίχθησαν ἐκ Δ. Γερμανίας καὶ ἀλλαχόθεν ὅπως συνεορτάσουν τὸ Πάσχα μετὰ τῶν ἐνταῦθα φίλων καὶ συγγενῶν των. Άνεχωρησαν ἐκ Μολίτσης δι' Αθήνας δ κ. Βασ. Λέτσιος μετὰ τῆς κυρίας του, καὶ ἐκ Βουρμπιάνης οίκογενειακῶς δι' Αύστραλίαν δ κ. Χρήστος Ν. Οίκονόμου.

Γεννήσεις

Ο κ. Δημήτριος Β. Σδράβος ἐγένετο εὐτυχὴς πατὴρ ἄρρενος τέκνου, όμοιώς καὶ δ δημ)λος κ. Σωτήριος Δρίμζιος. Οἱ κ.κ. Χαράλ. Β. Βαγενᾶς καὶ Γεώργ. Βλάχος θηλέων. Θάνατοι

Τὴν 30)3)70 ἀπεβίωσεν ἐν Κάτω Κονίτσῃ εἰς ἥλικίαν 46 ἔτῶν ἡ Εύδοκία σύζυγος Δήμου Κουμπούρα Βορειοηπειρώτου.

*

Τὴν Πρωτομαγιὰ, λόγω τῆς κακοκαιρίας καὶ τῶν χιόνων δὲν ἔορτάσθη ὡς ἄλλοτε.

Τὴν 1—5—70 ἔλαβε χώραν εἰς τὸ γήπεδον Κονίτσης ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν όμάδων 538 Τάγματος καὶ τῆς τοῦ ΟΤΕ Ιωαννίνων. Ἐνίκησεν ἡ δευτέρα μὲ τέρματα 5—7.

Τὴν 2—5—70 άφίχθησαν εἰς Κόνιτσαν ἐπιβαίνοντες τριῶν πούλμαν νέοι τῶν Χριστιανικῶν Ενώσεων (Χ.Ο.Ε.Ν.) Αθηνῶν, Πατρῶν, καὶ Αγρινίου καὶ προσεκόμισαν διάφορα δὲματα μὲ ρουχισμὸν κλπ. διὰ τὰς γραίας τοῦ Γηροκομείου μας καὶ δι' ἀπόρους μαθητὰς τῶν Σχολείων. Ή δὲ Χ.Ο.Ε.Ν. Αθηνῶν προσέφερε καὶ 10.500 δραχμὰς ὑπέρ τοῦ ἀνεγερθησομένου Ι. Ναοῦ τοῦ Αγίου Κοσμᾶ, καὶ ἡ τῶν Πατρῶν διάφορα πολυτελῆ Ιερὰ σκεύη διὰ τὸν αὐτὸν Ι. Ναόν.

Ἐπίσης καὶ εἰς τὸ χωρίον Καστανέα διεξήχθη ἔρανος ὑπέρ τοῦ Ναοῦ τοῦ Αγίου Κο-

σμᾶ, καὶ συνεκεντρώθη τὸ ποσὸν τῶν 5.700 δραχμῶν.

Τὴν 2—5—70 ἔορτάσθη εἰς τὸ ἀκατοίκητον χωρίον Πωγωνίσκον τὸ ἐτήσιο πανηγύρι τοῦ Αγίου Αθανασίου εἰς τὸν όμώνυμον ἵερὸν Ναὸν εἰς τὸν δποῖον προσέτρεξαν οἱ ξενητεμένοι καὶ διασκορπισμένοι κάτοικοι τοῦ διαλυθέντος χωρίου εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τῆς γενέτειρας καὶ τοῦ προστάτου των ἀγίου, καθὼς καὶ πολλοὶ κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων.

★

Μέ ἐνθουσιασμὸν καὶ πατριωτικὴν ἔξαρσιν ἤρχισε εἰς τὴν ἀκριτικὴν Κόνιτσαν δ ἔορτασμὸς τῆς Γ' ἐπετείου τῆς Εθνικῆς Επαναστάσεως τῆς 21ης Απριλίου 1967. Ή πόλις ἐσημαίοστολίσθη καὶ ἐφωταγωγήθη καὶ τὴν 3—5—70 ἐψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Αγίου Νικολάου ἐπίσημος Δοξολογία, τὸν δὲ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξεφωνησεν δημοδιδάσκαλος κ. Ανδρέας Αναγνωστόπουλος.

Κατόπιν ἐπηκολούθησε κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ παρὰ τὴν Πλατεῖαν Ήρων καὶ ἐν συνεχείᾳ μετέβησαν ἀπαντες ἐν σώματι εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ 583 τάγματος Πεζικοῦ δποῦ ἔλαβε χώραν διπλῆ ἔορτή, δηλαδὴ τοῦ Αγίου Γεωργίου προστάτου τοῦ πεζικοῦ, καὶ τῆς Επετείου τῆς 21ης Απριλίου. Ἐψάλη δὲ καὶ ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ ἐγένετο προσλητήριον τῶν ἡρωϊκῶν πεσόντων ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν τοῦ τάγματος.

Τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν αἴθουσαν πελετῶν τοῦ Εθνικοῦ Ορφανοτροφείου ἐδόθη ὡραία θεατρικὴ παράστασις ὑπὸ τοῦ ἀφιχθέντος ἐραστεχνικοῦ θιάσου τῆς Παιδουπόλεως Ιωαννίνων «Αγία Ελένη» μὲ τὸ ἔργον «Η χαραυγὴ μιᾶς καινούργιας ζωῆς».

★

Τὴν 4—5—70 ἔλαβον χώραν όμιλίαι ὑπὸ καταλλήλων όμιλητῶν πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους Δημοσίων ὑπηρεσιῶν, Ν.Π.Δ.Δ., ΟΤΕ, Τραπέζων κλπ. καὶ τὴν 8ην μ.μ. ἐγένετο Δεξίωσις τῶν ἐπισήμων καὶ λοιπῶν Κονιτσιωτῶν εἰς τὸ Δημαρχεῖον.

★

Τὴν Τρίτην (5—5—70) ἔλαβε χώραν συγκέντρωσις τῶν Αγροτικῶν Στελεχῶν τῆς περιοχῆς εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην πρὸς τοὺς δποίους ώμιλησαν, δ Διευθυντὴς Γεωργίας Ιωαννίνων κ. Βασ. Μαυρογιώργος, δ κ. Επαρχος, δ δασάρχης κ. Κολοδίνος, δ Σε-

βασιώτατος Μητροπολίτης μας, ό κ. Στρατιωτικὸς Διοικητὴς, καὶ ὁ κ. Δήμαρχος. Κατόπιν ἔβραβεύθησαν οἱ ἔξῆς προοδευτικοὶ Γεωργοκτηνοτρόφοι τῆς περιοχῆς κ.κ. Γ. Ἀναξαγόρου (Κόνιτσα), Χρ. Στουκίδης καὶ Ἀλεξ. Βακόλας ἐκ Κλειδωνιάς, Μιχ. Τζάλλας ἐκ Μελισσοπέτρας, καὶ Χαραλ. Πορφύρης ἐκ Καλοβρύσεως. Μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκεντρώσεως ἐγένετο δεξίωσις δλων εἰς τὴν Λ. Α. Φ. Κ.

Ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν Κόνιτσαν καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς Εὔελπίδων πραγματοποιοῦντες ἐκπαιδευτικὴν ἐκδρομήν.

Τὴν Τετάρτην (6—5—1970) ἐτελέσθησαν ἀγωνίσματα στίβου εἰς τὸ γήπεδον, καὶ ἐπηκολούθησε ποδοσφαιρικὴ συνάντησις μεταξὺ τῶν ὅμαδων τοῦ 583 τάγματος καὶ τῆς «Πίνδου». Κατόπιν ὡμίλησεν ὁ καθηγητὴς τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς κ. Ἀριστείδης Κάντας μὲ θέμα «Τὸ Ὀλυμπιακὸν Πνεῦμα καὶ οἱ Μετεπαναστατικὸς Ἀθλητισμὸς» καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ Διμοιρία ἐπιδείξεων τοῦ τάγματος ἐξετέλεσε διαφόρους θεαματικὰς ἀσκήσεις.

Εἰς τὸ τέλος ἐγένετο ἀπονομὴ τῶν ἐπάθλων καὶ ἔλαβον, ὁ μαθητὴς τῆς Δ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου μας Βασίλειος Γιάννος νικητὴς εἰς τὸν δρόμον τῶν 1500 μέτρων τὸ ὑπὸ τοῦ Δήμου Κονίτσης ἀθλοθετηθὲν κύπελλον, ἡ Ποδοσφαιρικὴ ὅμὰς τοῦ 538 τάγματος νικήσασα τὴν «Πίνδον» τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Διονυσίου Γκάσιου πράκτορος ΠΡΟ—ΠΟ ἀθλοθετηθὲν κύπελλον, καὶ ἡ Διμοιρία ἐπιδείξεων τοῦ 583 τάγματος τὸ κύπελλον τὸ ἀθλοθετηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπάρχου.

Τὴν Πέμπτην (7—5—1970) ἔλαβε χώραν Δεξίωσις ὑπὸ τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Ἑπιμορφωτικὸν Κέντρον Κάτω Κονίτσης, εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ ἀγροτόπαιδες, ἀγροτονεάνιδες, καὶ πολλοὶ ὄλλοι Κονιτσιώται, πρὸς τοὺς δποίους ὡμίλησεν ὁ καθηγητὴς (ἔφεδρος Ἀξιωματικὸς) κ. Θεμιστ. Παπαθεμιστοκλέους.

Τὴν Παρασκευὴ 8—5—70 ἐνώπιον τῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους κόσμου ἔλαβον χώραν εἰς τὴν Κεντρικὴν Πλατεῖαν ἐορταστικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν Προσκόπων—Οδηγῶν.

‘Ωμίλησαν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προσκόπων κ. Εύάγ. Εὐαγγελίδης καὶ ὁ κ. Ἐπαρχος ὡς Πρόεδρος τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Σάββατον (9—5—70) πάλιν ἔλαβον

χώραν εἰς τὴν κεντρικὴν Πλατεῖαν, ἐορταστικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως (Σχολείων) μὲ ἄσματα καὶ ἀπαγγελίας τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, δημιλίαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀναστ. Τσιτσιμίδου, καὶ Δεξίωσις.

Καὶ τέλος τὴν Κυριακὴν 10—5—70 αἱ ἐορταστικαὶ ἐκδηλώσεις ἔλαβον παλλαϊκὸν χαρακτῆρα. Ἀπὸ τὴν 6ην μ.μ. συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν κεντρικὴν Πλατεῖαν αἱ ἀρχαὶ καὶ ἀπαντες οἱ κάτοικοι τῆς Κονίτσης καὶ ἐγλέντησαν μέχρι βαθείας νυκτὸς τῇ συνοδείᾳ λαϊκῶν ὄργανων μὲ ψητὰ καὶ κρασιά.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω γλέντι ἔλαβον μέρος καὶ πολλοὶ κάτοικοι τοῦ Θεσπρωτικοῦ (Λέλοβα) Πρεβέζης μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Δήμαρχόν των κ. Εύσταθιον Ἰωάννου.

Ἐπιυρπολήθη δὲ ὑπὸ τοῦ Δήμου καὶ ἔνα ξηρὸν ἔλατο συμβολίζον τὸ παρελθὸν καθεστὼς τῆς φαυλοκρατίας, καὶ εἰς τὴν θέσιν του ἐτοποθετήθη ἔτερον χλωρὸν, συμβολίζον τὸ ἔθνοσωτήριον καθεστὼς τῆς 21ης Ἀπριλίου.

Τὴν 11—5—70 ὁ Νικόλαος Διαμάντης, γεωργὸς ἐκ Μαζίου ἐτραυματίσθη συνεπείᾳ ἀνατροπῆς τοῦ τρακτήρου του.

Τὴν 13—5—70 εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου ἐδόθη ἐνδιαφέρουσα διάλεξις ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Κονίτσης ἀντισυντρόφου κ. Γεωργίου Σφακιανάκη μὲ θέμα «Μινωϊκὸς Πολιτισμὸς» ἐν συνδυασμῷ μετὰ προβολῆς ἐγχρώμων εἰκόνων.

Τὴν 15—5—70 εἰς τὴν Πνευματικὴν Στέγην Κονίτσης ἐδόθη διάλεξις ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Δημ. Κατσίλα μὲ θέμα «Πρόληψις Ἀτυχημάτων». Ὁμοίως τὴν 16—5—70 εἰς τὸ Β' Δημοτ. Σχολεῖον ἐδόθη ἔτέρα διάλεξις ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἀντιφυματικοῦ Ιατρείου Σανατορίου Ἰωαννίνων, μὲ θέμα τὸν προληπτικὸν ἀντιφυματικὸν ἐμβολιασμόν.

Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀρμάτων διορίσθη ὁ κ. Κων. Γιαννακός.

Τὴν Κυριακὴν 17—5—70 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς ἔχειροτόνησεν εἰς διάκονον τὸν ἐκ Πύργου κ. Χρῆστον Κοσκυνᾶν, καὶ τὴν 20—5—70 τὸν ἐκ Λυκορράχης κ. Δημήτριον Εύθυμιον.

Ἀποπερατώθη ἡ διὰ τοιμέντου ἐπίστρωσις τῆς παρὰ τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν ὅδοῦ ἀπὸ καταστήματος Δ. Γκάσιου μέχρι πρακτορείου αὐτοκινήτων.

Τὰ ύπαίθρια πανηγύρια τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου εἰς τὰ χωριὰ Καλλιθέα (Γορίτσα) καὶ Μάζιου ἔορτάσθηκαν ἐφέτος χωρὶς μεγάλην ἐπιτυχίαν λόγω τῆς ἐπικρατούσης κακοκαιρίας.

Τὴν 22 καὶ 23—5—70 ἀφίχθησαν καὶ πάλιν ἐπιβαίνοντες ἐλικοπτέρου εἰδικοὶ μηχανικοὶ τοῦ Καναδικοῦ Οἴκου Συρβόγιερ—Νενιγκὲρ—Σιεβέριγκ, καὶ μετέβησαν εἰς Ἀῶν καὶ Σαραντάπορον πρὸς ἐπιτόπιον ἔξετασιν τῶν τοποθεσιῶν ὅπου θὰ κατασκευασθοῦν οἱ μελετώμενοι ὑδατοφράκται.

Τὴν 23—5—70 ἐπεσκέφθησαν τὴν Κόνιτσαν καὶ Μολυβδοσκέπαστον οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου ἀρρένων Ἰωαννίνων μετὰ τῶν καθηγητῶν των.

“Ηρχισεν εἰς τοποθεσίαν Καρυές, συμφώνως μὲ τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου συμπατριώτου Ἰπποκράτους Νάτση διὰ δαπάνης τοῦ καταληφθέντος κληροδοτήματός του, ἡ κατασκευὴ τῆς «Παιδικῆς Χαρᾶς». Κατασκευάζεται ἐπίσης νέον λιθόστρωτον ἐπ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ γεφύρας Ρούβαλη πρὸς Περιβόλι.

Ἐνῶ τὰ κεράσια ώρίμασαν (ἡσαν ὥριμα) τὴν 24—5—70 εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Νεμέρτικας εἰς τὴν Μολυβδοσκέπαστον, εἰς τὴν κορυφὴν της ἐνεφανίσθη νέο χιόνι, ὅπως καὶ εἰς τὰς κορυφὰς τῆς Γκαμήλας, τοῦ Σμόλιγκα, καὶ τοῦ Γράμμου.

Τὴν 24—5—70 ἐτελέσθη εἰς Βούρμπιανην πρωτοβουλία τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου κ. Χρήστου Παπαδημητρίου, μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους 1947 ἀπαχθέντος καὶ σφαγιασθέντος εἰς Γράμμον ὑπὸ τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν ἀειμνήστου διδασκάλου τῆς Βούρμπιανης Χαραλάμπους Ρεμπέλη. Εἰς τὸ ως ἀνω μνημόσυνον παρέστησαν αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς Κοινότητος, ὁ διδασκαλὸς μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου, οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος κλπ. καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀοιδήμου διδασκάλου κ. Νικόλαος Ρεμπέλης καθηγητής. Ἐπηκολούθησε δὲ καὶ κατάθεσις στεφάνων εἰς τὸ παρὰ τὸν Μεγαλόκαμπον ἀνεγερθὲν εἰς μνήμην του προσκυνητήριον —εἰκόνισμα.

Εἰς μνήμην ὡσαύτως τοῦ διαπρεποῦς διδασκάλου Ρεμπέλη προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ Σχολείου τῆς Βούρμπιανης ἡ συνταξιούχος νηπιαγωγὸς κ. Βαρβάρα Τσίλη τὸ ποσὸν τῶν χιλίων δραχμῶν.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα συνεισέφερεν ἐκ νέου

τὸ ποσὸν (έτέρων) 50.000 δραχμῶν ὑπέρ τοῦ ἀνεγερθησομένου εἰς Κόνιτσαν Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

“Ηρχισαν αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Κέντρου Νεότητος Κονίτσης ὅπισθεν τοῦ Δασαρχείου παρὰ τὰ νῦν Σφαγεῖα. Ὁμοίως δὲ ἀνεγείρονται παρὰ τὴν Ἀναγνωστοπούλειον Σχολὴν διάφορα βοηθητικὰ κτίρια πρὸς χρήσιν τῆς ἐκεῖ στεγασθείσης Τεχνικῆς Σχολῆς.

Εἰς τὸ ἀγροτικὸν ἰατρεῖον Δροσοπηγῆς διορίσθη ὁ ἰατρὸς κ. Ἀθαν. Κουβάτσης.

’Αφίξεις — ’Αναχωρήσεις

— Ἀφίχθησαν ἡ ἐπανέκαμψαν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς, ὁ κ. Ἰωάνν. Γουσγούνης, ὁ κ. Μλατιάδης Βλάχος μετὰ τῆς κυρίας του, ὁ κ. Βασ. Λέτσιος κ.ἄ. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ κ. Ἰωάννης Κατσίμπαρης μετὰ τῆς κυρίας του, ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ ἔμπορος κ. Δημ. Πούλιος, καὶ ἐκ Ταγκανίκαὸ κ. Ἰωάν. Σιούτης.

Γεννήσεις

Ο κ. Χριστόδουλος Καραμουράτης ἐγένετο πατήρ θήλεως τέκνου, καὶ ὁ κ. Θωμᾶς Δήμας ἄρρενος.

Γάμοι—Μνηστεῖαι

Τὴν 24—5—70 ἐτελέσθησαν ἐν Κάτω Κονίτσῃ οἱ γάμοι τοῦ κ. Κων(υ)νού Κεφσερίδου μετὰ τῆς δίδος Λευκοθέας Γ. Ζιώγα ἐξ Ἀμαράντου.

Εἰς Ἰωάννινα ὁ κ. Ἀπόστολος Φωτίου καθηγητὴς ἐκ Βίτσης, καὶ δὶς Μαρίνα Ὁθωνος Νάτση ἐκ Κονίτσης ἀντήλλαξαν ἀμοιβαῖαν ὑπόσχεσιν γάμου. Ὁμοίως καὶ εἰς Βούρμπιανην ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης κ. Δημήτριος Τριανταφυλλίδης μετὰ τῆς δίδος Μαρίας Ἀντ. Κονίνη. Καὶ εἰς Πάδες ὁ ἀνθ(υ)γόδος Ἐθνοφυλακῆς κ. Ἀθανάσιος Παππᾶς μετὰ τῆς δίδος Φρειδερίκης Τσίνα.

Θάνατοι

— Ἀπεβίωσαν, εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν (Κεράσοβον) εἰς ἡλικίαν 84 ἔτῶν ὁ Δημήτριος Γελαδάρης διατελέσας ἄλλοτε Πρόεδρος τῆς Κοινότητος. Ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 84 ἔτῶν ἔκηδεύθη ἐνταῦθα τὴν 20—5—70 ἡ σεβαστὴ δέσποινα Ἀριστέα σύζυγος τοῦ γνωστοῦ γηραιοῦ ἐργολάβου κ. Γεωργίου Παππᾶ.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμούντες νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ. Καζαμίας, Μπενάκη 24, τηλ. 627-725
Ἰωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδημίας 63, 632-595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ἰω. Ἀδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 526-669
Μιχ. Μαρτσέκης, Λυκούργου 14, τηλ. 526-611
Ἀπόστ. Κυπαρίσης, Πανεπιστημίου 64, τηλ.
613-702.

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εὐάγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ. Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στουρνάρα 49α, τηλ. 634-470, οἰκία: 651-498
Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντω-
νιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος-Παθολόγος,
Κασσαβέτη 7 Κηφισιά, τηλ. 8-012-707
Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571-612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641-872
Χαρ. Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507
Μιχ. Μηλίγκος, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκα-
λιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρᾶς, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁ-
μήρου 58, Τηλ. 623.210
Ἀνδρέας Μπούζας ὁφθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611.172
Ἰωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος-Ἀναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, ὁφθαλμίατρος-Ὑφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκτης Γούσιας, Ἱατρὸς-Χειρουργὸς
Βασ. Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήστης Παπαγεωργίου, Παθολόγος-Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845-593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος-Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

δόδος Μπότσαρη
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
28ης Ὁκτωβρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου, Βουκουρεστίου 20, Τηλ. 611.786
Κ. Φλώρος, Χαρ. Τρικούπη 65, Τηλ. 625.177
Π Ο Λ. Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ο I-A P X I-
Τ E K T O N E S A Θ H N Ω N κ.λ.π.
Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σο-
φίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Πολ. μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719
Κων)τίνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστεί-
δου 10, τηλ. 234-225
Χρήστος Φλώρος, μηχανολόγος—ήλεκτρολόγος,
Θεμιστοκλέους 42, τηλ. 619-805
Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719
Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μη-
χανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821
τηλ. 363-145

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ἰωάννινα», Ν. Τσάκας, Βερανζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε
Τσάνος, Ὁδυσσέως 1, τηλ. 531-780

ΑΘΗΝΩΝ ΔΙΑΦΟΡΑ

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ.
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.
Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ ('Εσώ-
ρουχα-Δαντέλλες-Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος
Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναΐδος 3, τηλ. 229-564
«Νεωτερισμοὶ» Ἀ)φοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
34δ, τηλ. 234-070
Κορνίζες — Πίνακες, Σδράβος, Βύσσης 21,
τηλ. 314-264
Ραφεῖον: Φροντίς Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328
Εἰσαγωγαὶ: Εἴδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστρίας 5, τηλ. 236-927
Λογιστικὰ: Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605
Ἐλαιοχρωματιστής: Ἀνδρέας Γκόντζος, Φω-
τομάρα 49, τηλ. 917-892
Ἐμπορορραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Γεωργίου
Σουρῆ 5, Γαλάτσι.
Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας δόδος Δημοσθέ-
νους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

*Αθαν. Μανέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
δόδος Καραϊσκάκη
*Αλ. Πηγαδᾶς, δόδοντίατρος, Γιαλί-Καφενὲ
Κων. Κίγκας, » δόδος Σαμογίλ
Δημ. Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
δόδος Καραϊσκάκη 9